

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZDRAVSTVA I SOCIJALNE SKRBI**

**PRIJEDLOG ZAKONA O RADIOLOŠKOJ I NUKLEARNOJ SIGURNOSTI
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, prosinac 2009.

PRIJEDLOG ZAKONA O RADIOLOŠKOJ I NUKLEARNOJ SIGURNOSTI

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o radiološkoj i nuklearnoj sigurnosti sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU PREDLOŽENIM ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Važećim Zakonom o zaštiti od ionizirajućeg zračenja i sigurnosti izvora ionizirajućeg zračenja (Narodne novine, broj 64/06), određuju se načela i mjere zaštite od ionizirajućeg zračenja, sigurnosne mjere za izvore ionizirajućeg zračenja, postupanje u izvanrednim događanjima, način skladištenja i zbrinjavanja radioaktivnog otpada te nadzor nad provedbom mjera zaštite od ionizirajućeg zračenja, a sve radi osiguranja i smanjivanja rizika po život i zdravlje ljudi te okoliš za sadašnje i buduće naraštaje.

Važeći Zakon o nuklearnoj sigurnosti (Narodne novine, broj 173/03) određuje mjere sigurnosti i zaštite pri uporabi nuklearnih materijala i posebne opreme, odnosno pri obavljanju nuklearnih djelatnosti, te osniva Državni zavod za nuklearnu sigurnost.

Sukladno Zakonu o zaštiti od ionizirajućeg zračenja i sigurnosti izvora ionizirajućeg zračenja Državni zavod za zaštitu od zračenja oblikuje standarde i metode u praćenju stanja zaštite od ionizirajućeg zračenja, odobrava obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja, odobrava uporabu izvora ionizirajućeg zračenja, organizira i nadzire, a po potrebi i provodi ispitivanja prisustva vrste i jakosti ionizirajućeg zračenja u okolišu, ljudskoj i stočnoj hrani, lijekovima i predmetima opće uporabe u redovitim uvjetima te u slučaju sumnje na izvanredni događaj, provodi obveze koje je Republika Hrvatska preuzela prema međunarodnim konvencijama, ugovorima i sporazumima, a odnose se na zaštitu od ionizirajućeg zračenja, te obavlja i druge poslove vezano uz zaštitu od ionizirajućeg zračenja.

Prema Zakonu o nuklearnoj sigurnosti Državni zavod za nuklearnu sigurnost izdaje dozvole za obavljanje nuklearne djelatnosti u vezi s nuklearnim materijalom ili posebnom opremom, provodi nezavisne analize sigurnosti i izdaje rješenja, odnosno potvrde za smještaj, projektiranje, gradnju, uporabu te razgradnju objekta u kojem će se obavljati nuklearna djelatnost, provodi obveze koje je Republika Hrvatska preuzela prema međunarodnim konvencijama i bilateralnim sporazumima, a odnose se na nuklearnu sigurnost i primjenu mjera zaštite u svrhu neširenja nuklearnog oružja te obavlja i druge poslove vezano uz mjere sigurnosti i zaštitu pri uporabi nuklearnih materijala i posebne opreme, odnosno pri obavljanju nuklearnih djelatnosti.

U postupku usklađivanja domaćeg zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije vezano uz poglavlje 15. Energetika, za područje nuklearne sigurnosti i zaštite od ionizirajućeg zračenja dana su mjerila koja trebaju biti ispunjena. Ona se odnose na jačanje i optimiranje administrativnih kapaciteta iz područja nuklearne sigurnosti i zaštite od ionizirajućeg zračenja te na usvajanje nacionalne strategije postupanja s radioaktivnim otpadom i istrošenim nuklearnim gorivom.

Direktive s kojima je potrebno uskladiti domaće zakonodavstvo iz područja zaštite od ionizirajućeg zračenja i nuklearne sigurnosti su:

- Direktiva Vijeća 2009/71/EURATOM od 25. lipnja 2009. o uspostavljanju zajedničkog okvira za nuklearnu sigurnost nuklearnih instalacija,
- Direktiva Vijeća 96/29/EURATOM od 13. svibnja 1996. o temeljnim normama sigurnosti za zaštitu zdravlja radnika i pučanstva od opasnosti u vezi s ionizirajućim zračenjem,
- Direktiva Vijeća 2006/117/EURATOM od 26. studenog 2006. o nadzoru i kontroli pošiljki radioaktivnog otpada i istrošenog nuklearnog goriva,
- Direktiva Vijeća 97/43/EURATOM od 30. lipnja 1997. o zdravstvenoj zaštiti od ionizirajućeg zračenja prilikom medicinskog ozračivanja,
- Direktiva Vijeća 89/618/EURATOM od 27. studenog 1989. o informiranju javnosti o mjerama zaštite i postupcima koji će biti poduzeti u slučaju izvanrednog događaja,
- Direktiva Vijeća 2003/122/EURATOM od 22. prosinca 2003. o kontroli visokoaktivnih zatvorenih radioaktivnih izvora i izvora bez posjednika.

Predloženim zakonom područje nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja potpuno se usklađuje s pravnom stečevinom Europske unije. Sukladno predloženom zakonu osniva se jedinstveno regulatorno tijelo i osigurava se njegova neovisnost te administrativna i stručna kapacitiranost sukladno mjerilima iz pregovaračkog poglavlja 15. Energetika, te se postavljaju osnove za sustavnu provedbu, praćenje i reviziju Strategije zbrinjavanja radioaktivnog otpada i istrošenog nuklearnog goriva sukladno mjerilima iz pregovaračkog poglavlja 15. Energetika

Zakonskim prijedlogom uređuju se mjere sigurnosti, zaštite od ionizirajućeg zračenja i fizičkog osiguranja pri obavljanju nuklearnih djelatnosti i djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja, a sve u cilju omogućavanja primjerene zaštite pojedinaca, društva i okoliša, u sadašnjosti i budućnosti, od štetnih posljedica ionizirajućeg zračenja i omogućavanja sigurnog obavljanja djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja, nuklearnih djelatnosti, upravljanja s radioaktivnim otpadom i fizičkog osiguranja izvora ionizirajućeg zračenja i nuklearnih objekata.

Predloženi zakon ne odnosi se na prirodnu razinu ionizirajućeg zračenja podrijetlom iz svemira, Zemljine kore ili ljudi ako nije promijenjena ljudskom djelatnošću. Odredbe ovoga zakona, koje se odnose na sastav radioaktivnih tvari ne važe za hranu i njihov sastav, čiji sastav određuju posebni propisi. Isto tako odredbe ovoga zakona ne važe za uvoz i izvoz lijekova.

III. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

U Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2010. godinu osigurana su sredstva za rad Državnog zavoda za zaštitu od zračenja u iznosu od 11.146.421,00 kuna, te za rad Državnog zavoda za nuklearnu sigurnost u iznosu od 9.462.278,00 kuna.

Osnivanje Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost, koji preuzima državne službenike, opremu, sredstva za rad, financijska sredstva te prava i obveze Državnog zavoda za zaštitu od zračenja i Državnog zavoda za nuklearnu sigurnost, neće zahtijevati dodatna sredstva iz državnog proračuna.

IV. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Donošenje predloženog zakona mjerilo je za zatvaranje pregovaračkog poglavlja 15. Energetika, te se sukladno članku 161. Poslovnika Hrvatskoga sabora predlaže njegovo donošenje po hitnom postupku.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O RADIOLOŠKOJ I NUKLEARNOJ SIGURNOSTI

I. OPĆE ODREDBE

Sadržaj

Članak 1.

Ovim se Zakonom određuju mjere sigurnosti i zaštite od ionizirajućeg zračenja i fizičkog osiguranja pri obavljanju nuklearnih djelatnosti i djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja, u svrhu omogućavanja primjerene zaštite pojedinaca, društva i okoliša, u sadašnjosti i budućnosti, od štetnih posljedica ionizirajućeg zračenja i omogućavanja sigurnog obavljanja djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja, nuklearnih djelatnosti, zbrinjavanja radioaktivnog otpada i fizičkog osiguranja izvora ionizirajućeg zračenja i nuklearnih objekata.

Isključenje od primjene Zakona

Članak 2.

Ovaj se Zakon ne odnosi na prirodnu razinu ionizirajućeg zračenja podrijetlom iz svemira, Zemljine kore ili ljudi ako nije promijenjena ljudskom djelatnošću, osim u slučaju radnih aktivnosti iz članka 9. ovoga Zakona.

Pojmovi

Članak 3.

Pojedini izrazi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

Aktivnost radioaktivnog izvora jest broj raspada radionuklida u jedinici vremena. Jedinica aktivnosti je bekerel (Bq).

Apsorbirana doza jest količina energije koja je deponirana ionizirajućim zračenjem u jedinici mase tijela. Fizikalna jedinica kojom se izražava apsorbirana doza jest grej (Gy). Jedan grej jest omjer energije ionizirajućeg zračenja iznosa jedan džul po masi od jednog kilograma.

Djelatnost s izvorima ionizirajućeg zračenja jest ljudska aktivnost tijekom koje može doći do povećanja ozračenja pojedinca od umjetnog izvora ionizirajućeg zračenja ili od prirodnih izvora ionizirajućeg zračenja kada se obrađuju zbog fisijskih ili fertilnih svojstava, osim u slučaju ozračenja pri izvanrednom događaju.

Dozvola za uporabu izvora ionizirajućeg zračenja jest rješenje kojim Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost nositelju odobrenja za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja dopušta uporabu određenog izvora ionizirajućeg zračenja.

Efektivna doza jest proračunom modificirana apsorbirana doza kojom se izražava rizik izlaganja ionizirajućem zračenju uzimajući u obzir različitu biološku učinkovitost različitih vrsta ionizirajućeg zračenja i različitu osjetljivost tkiva i organa ljudskog tijela s obzirom na ionizirajuće zračenje. Fizikalna jedinica kojom se izražava efektivna doza jest jedan sivert (Sv).

Fisija jest cijepanje teške atomske jezgre u dvije približno jednake jezgre koje se poslije cijepanja gibaju velikom brzinom, uz emisiju nekoliko brzih neutrona i gama zračenja.

Fizički inventar jest zbroj svih izmjerenih ili procijenjenih količina nuklearnog materijala u šaržama koji je na raspolaganju u određenom vremenu unutar pojedine zone materijalne bilance.

Fizičko osiguranje podrazumijeva mjere sprječavanja neovlaštenog pristupa ili oštećivanja, gubitka, krađe ili neovlaštenog prijenosa izvora ionizirajućeg zračenja, nuklearnog materijala ili posebne opreme.

INES ljestvica jest kategorizacija nuklearnih događaja, nezgoda i nesreća kako je odredila Međunarodna agencija za atomsku energiju.

Intervencije jesu sustavne, unaprijed planirane mjere kojima se smanjuje već postojeća razina izlaganja ionizirajućem zračenju ili mogućnost ozračenja ionizirajućim zračenjem koje je posljedica izvanrednog događaja.

Intervencijske razine jesu razine očekivanoga ozračenja koje bi moglo nastati kao posljedica izvanrednoga događaja ili kroničnoga izlaganja ionizirajućem zračenju u okolišu, kod kojih se poduzimaju posebne zaštitne mjere.

Ionizirajuće zračenje jest elektromagnetsko i čestično zračenje čijim prolazom u tvari izravno ili neizravno nastaju parovi pozitivno i negativno električki nabijenih čestica-iona.

Iskorišteni zatvoreni radioaktivni izvor jest onaj zatvoreni radioaktivni izvor čija je aktivnost manja od minimalne aktivnosti potrebne za obavljanje djelatnosti za koju je prvobitno namijenjen.

Istrošeno nuklearno gorivo jest nuklearno gorivo koje je bilo ozračeno u reaktorskoj jezgri i iz nje je trajno uklonjeno.

Izloženi radnik jest radnik koji tijekom obavljanja djelatnosti mora biti u području izloženosti.

Izvanredni događaj jest događaj u vezi s djelatnostima s ionizirajućim zračenjem, nuklearnim djelatnostima ili sigurnošću nuklearnih postrojenja prouzročen okolnostima koje više nisu pod nadzorom, a čija je posljedica izlaganje povišenom ozračenju izloženih radnika, stanovništva ili radioaktivno onečišćenje okoliša.

Izvor bez posjednika jest zatvoreni radioaktivni izvor koji nije pod nadzorom u smislu ovoga Zakona, bez obzira je li bio pod nadzorom ili je ostavljen, izgubljen, premješten, ukraden ili je predmet djelatnosti bez odobrenja.

Izvor ionizirajućeg zračenja jest svaki uređaj, postrojenje ili tvar koja proizvodi ili odašilje ionizirajuće zračenje, a koji nisu isključeni od primjene ovoga Zakona, uključivo i nuklearni materijal.

Izvorni materijal uključuje:

- (a) uranij koji sadrži mješavinu izotopa koja se pojavljuje u prirodi,
- (b) uranij osiromašen u izotopu 235,
- (c) torij,
- (d) bilo koji od navedenih materijala u obliku metala, legure, kemijskog spoja ili koncentrata,
- (e) bilo koji drugi materijal koji sadrži jedan ili više od navedenih elemenata u koncentraciji koju određuje tijelo državne uprave nadležno za poslove nuklearne sigurnosti.

Izvorni materijal ne odnosi se na rude i rudne ostatke.

Korisnik jest tijelo državne vlasti, tijelo državne uprave ili tijelo područne (regionalne) i lokalne samouprave te pravna ili fizička osoba kojoj za uporabu izvora ionizirajućeg zračenja nije potrebno odobrenje za obavljanje određene djelatnosti s izvorom ionizirajućeg zračenja.

Medicinsko ozračenje jest izloženost ionizirajućem zračenju pacijenta tijekom primjene izvora ionizirajućeg zračenja u dijagnostičke ili terapijske svrhe.

Nositelj odobrenja za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja jest pravna ili fizička osoba, tijelo državne uprave ili tijelo lokalne i područne (regionalne) samouprave kojem je dano odobrenje za obavljanje određene djelatnosti s izvorom ionizirajućeg zračenja.

Nositelj odobrenja za obavljanje nuklearne djelatnosti jest pravna ili fizička osoba, tijelo državne uprave ili tijelo lokalne i područne (regionalne) samouprave kojem je dano odobrenje za obavljanje nuklearne djelatnosti.

Nuklearna nesreća jest događaj ili niz događaja nastalih kao posljedica izvanrednog događaja pri pogonu nuklearnog objekta, s velikom opasnošću širenja radioaktivnosti izvan kontroliranog područja.

Nuklearna sigurnost obuhvaća postizanje odgovarajućih pogonskih uvjeta s ciljem sprječavanja izvanrednog događaja ili umanjivanja posljedica izvanrednog događaja, u cilju zaštite radnika, javnosti i okoliša od štetnih posljedica ionizirajućeg zračenja.

Nuklearna nezgoda jest događaj ili niz događaja nastalih kao posljedica izvanrednog događaja pri pogonu nuklearnog objekta, s malom opasnošću širenja radioaktivnosti izvan kontroliranog područja. Prema INES ljestvici, nuklearna nezgoda može biti od 1. do 3. stupnja.

Nuklearne djelatnosti su:

- (a) korištenje nuklearnog materijala u energetske svrhe (reaktor snage u nuklearnoj elektrani, nuklearnoj toplani i nuklearnoj propulziji),
- (b) korištenje nuklearnog materijala u istraživačke svrhe (istraživački reaktor),
- (c) rudarenje nuklearnog materijala i prerada rude (rudnik uranija i torija s postrojenjem za preradu rude),
- (d) proizvodnja i obogaćivanje nuklearnog goriva,
- (e) prerada istrošenog goriva porijeklom iz reaktora,
- (f) skladištenje nisko i srednje radioaktivnog otpada porijeklom iz reaktora u količinama koje zahtijevaju primjenu mjera nuklearne sigurnosti i zaštite,
- (g) odlaganje nisko i srednje radioaktivnog otpada porijeklom iz reaktora u količinama koje zahtijevaju primjenu mjera nuklearne sigurnosti i zaštite,
- (h) skladištenje istrošenog goriva i drugog visoko radioaktivnog otpada porijeklom iz reaktora,
- (i) odlaganje istrošenog goriva i drugog visoko radioaktivnog otpada porijeklom iz reaktora,
- (j) skladištenje nuklearnog materijala kategorija I. i II. prema Dodatku II. Konvencije o fizičkoj zaštiti nuklearnog materijala,
- (k) odlaganje nuklearnog materijala kategorija I., II. i III. prema Dodatku II. Konvencije o fizičkoj zaštiti nuklearnog materijala,

Nuklearni gorivni ciklus podrazumijeva sve djelatnosti u proizvodnji nuklearne energije uključujući: nalaženje sirovina i proizvodnju nuklearnoga goriva, uporabu nuklearnoga goriva u nuklearnome reaktoru, prestanak rada i raspoređivanje nuklearnoga reaktora, zbrinjavanje radioaktivnoga otpada podrijetlom iz nuklearnih postrojenja te sva istraživanja u svezi s tim djelatnostima.

Nuklearni materijal jest izvorni materijal ili posebni fisibilni materijal koji je obuhvaćen sustavom kontrole i mjerama zaštite.

Nuklearni objekt jest objekt za obradu i obogaćenje nuklearnih materijala ili izradu nuklearnog goriva; kritični ili podkritični nuklearni reaktori; istraživački reaktori; nuklearna elektrana i toplana; objekt za skladištenje, preradu ili odlaganje nuklearnog goriva ili visokoradioaktivnog otpada; i objekti za skladištenje, preradu ili odlaganje nisko i srednje radioaktivnog otpada. Nuklearni objekt može se sastojati od više nuklearnih objekata ako su funkcionalno povezani na istom geografskom području i njima upravlja jedna osoba.

Obogaćeni uranij jest uranij obogaćen izotopom 235 ili 233 znači uranij koji sadrži izotop 235 ili 233 ili oba u takvoj količini da je omjer zbroja tih izotopa prema izotopu 238 veći od omjera izotopa 235 prema izotopu 238 koji se pojavljuje u prirodi.

Obogaćenje jest odnos zajedničke težine uranija-233 i uranija-235 prema težini ukupnog uranija o kojem je riječ.

Odlagalište jest objekt prikladan za trajno odlaganje radioaktivnog otpada ili istrošenog nuklearnog goriva.

Odlaganje radioaktivnog otpada i iskorištenih zatvorenih radioaktivnih izvora jest djelatnost kontroliranog, trajnog smještaja radioaktivnog otpada i iskorištenih zatvorenih radioaktivnih izvora u građevinu namijenjenu odlaganju bez namjere da se taj radioaktivni otpad i iskorišteni zatvoreni radioaktivni izvori ponovno uključe u bilo koju djelatnost s radioaktivnim tvarima. Odlaganje također uključuje proces odobrenog i kontroliranog ispuštanja radioaktivnog otpada u okoliš uzimajući u obzir njegovu kasniju disperziju.

Odobrenje za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja jest rješenje kojim Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost pravnoj ili fizičkoj osobi, tijelu državne uprave ili tijelu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, dopušta obavljanje određene djelatnosti s izvorom ionizirajućeg zračenja, isključujući nuklearne djelatnosti.

Odobrenje za obavljanje nuklearne djelatnosti jest rješenje kojim Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost pravnoj ili fizičkoj osobi, tijelu državne uprave ili tijelu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, dopušta obavljanje nuklearne djelatnosti.

Osiromašeni uranij jest uranij koji sadrži manje izotopa uranija-235 nego prirodni uranij, tj. manje od 0,72%.

Otvoreni radioaktivni izvor jest radioaktivni izvor koji nije zatvoreni radioaktivni izvor, a može biti u krutom, tekućem ili plinovitom stanju.

Ovlašteni izvršitelj za nuklearnu sigurnost jest pravna ili fizička osoba koju je Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost rješenjem ovlastio za obavljanje određenih stručnih poslova iz područja nuklearne sigurnosti.

Ovlašteni stručni tehnički servis jest pravna osoba koju je Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost rješenjem ovlastio za obavljanje određenih poslova zaštite od ionizirajućeg zračenja.

Ozračenje jest izlaganje ionizirajućem zračenju. Ono može biti vanjsko ili unutarnje, ovisno o tome je li izvor ionizirajućeg zračenja izvan ili unutar tijela.

Podaci o šarži su ukupna masa svakog elementa nuklearnog materijala, a za plutonij i uranij i izotopni sastav.

Područje izloženosti jest područje na kojem postoji mogućnost da pojedinac ili grupa ljudi bude izložena ionizirajućem zračenju iznad granice ozračenja propisane za pojedinog stanovnika. Područje izloženosti dijeli se na područje nadgledanja i područje posebnog nadgledanja.

Pojedini stanovnik jest fizička osoba, isključujući izložene radnike i osobe koje se obučavaju ili školuju za rad s izvorima ionizirajućeg zračenja za vrijeme rada i obrazovanja.

Posebna oprema jest oprema i nenuklearni materijal koji se koriste za nuklearne djelatnosti u mirnodopske svrhe, a mogu se iskoristiti i za proizvodnju nuklearnog oružja.

Posebni fisibilni materijal jest materijal kod kojeg se može izazvati fisija, a uključuje:

- (a) plutonij-239,
- (b) uranij-233,
- (c) uranij obogaćen izotopom 235 ili 233,
- (d) bilo koji materijal koji sadrži jedan ili više od navedenih,
- (e) drugi fisibilni materijali koje određuje Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost.

Prirodna radioaktivna tvar sa svojstvima promijenjenim korištenjem tehnoloških postupaka jest prirodna tvar u kojoj je koncentracija pojedinih radionuklida promijenjena ljudskim djelovanjem izvan nuklearnoga gorivnog ciklusa tako da je aktivnost ili koncentracija aktivnosti radionuklida koje sadrži takva radioaktivna tvar iznad granice koju pravilnikom uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo propisuje ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost.

Proizvođač radioaktivnog otpada, odnosno istrošenog nuklearnog goriva jest pravna ili fizička osoba – obrtnik, čijom djelatnošću nastaje radioaktivni otpad, odnosno istrošeno nuklearno gorivo.

Radioaktivne tvari jesu tvari koje sadrže, osim ostalih, i atome s nestabilnim jezgrama koje svojim raspadom proizvode ionizirajuće zračenje.

Radioaktivni izvor jest radioaktivna tvar koja nije izuzeta.

Radioaktivni otpad jest otpadna tvar nastala obavljanjem djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja, nuklearnom djelatnošću ili tijekom pogona nuklearnog objekta, bez obzira na fizički oblik i kemijska svojstva, koja sadrži radioaktivne tvari čija je aktivnost, koncentracija ili zračenje iznad granice koju pravilnikom uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo propisuje ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost.

Radioaktivno onečišćenje jest onečišćenje bilo kojeg materijala, površine, okoliša ili pojedinog stanovnika radioaktivnim tvarima. Ako se radi o organizmu, radioaktivno onečišćenje uključuje i vanjsko onečišćenje kože i unutarnje onečišćenje bez obzira na način unošenja radionuklida.

Radiološka sigurnost podrazumijeva mjere koje imaju za cilj smanjenje ozračenja izloženog radnika i pojedinog stanovnika, povećanje operativne sigurnosti pri radu s izvorima ionizirajućeg zračenja, sprečavanje okolnosti koje mogu prouzročiti izvanredni događaj i svođenje mogućih štetnih posljedica na minimum.

Radionuklid jest atom s karakterističnim brojem protona i neutrona i energijskim stanjem jezgre koja ima svojstvo radioaktivnosti, tj. nije stabilna.

Radne aktivnosti su ljudske aktivnosti koje se ne ubrajaju u djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja, a pri kojima može doći do povećanja ozračenja radnika i stanovnika od prirodnih izvora ionizirajućeg zračenja.

Sanacija podrazumjeva uklanjanje radioaktivnog onečišćenja, zbrinjavanje radioaktivnog izvora, odnosno poduzimanje svih drugih prijeko potrebnih mjera radi smanjenja štete za ljude i okoliš ili uklanjanja daljnjih rizika, opasnosti ili šteta.

Skladište jest objekt prikladan za skladištenje radioaktivnog otpada i iskorištenih zatvorenih radioaktivnih izvora.

Skladištenje radioaktivnog otpada i iskorištenih zatvorenih radioaktivnih izvora jest djelatnost stavljanja radioaktivnog otpada i/ili iskorištenih zatvorenih radioaktivnih izvora u skladišta prije ili nakon kondicioniranja ili obrađivanja, odnosno prije otpuštanja iz nadzora, vraćanja proizvođaču, izvoza ili odlaganja, tj. čuvanja na način koji osigurava njegovu izolaciju s namjerom obavljanja djelatnosti u budućnosti.

Šarža jest dio nuklearnog materijala koji se uzima kao jedinica za evidenciju na ključnoj točki mjerenja i za koji se sastav i količina definiraju jednim jedinim skupom specifikacija ili mjerenja.

Trajno izloženo područje jest područje koje je onečišćeno radioaktivnim materijalima u tolikoj mjeri da uklanjanje onečišćenja ne bi bilo tehnički i financijski opravdano.

Zatvoreni radioaktivni izvor jest radioaktivni izvor zatvoren u nepropusnoj ovojnici od neradioaktivne tvari tako da radioaktivna tvar ne može doći u dodir s okolišem.

Zbrinjavanje radioaktivnog otpada i istrošenog nuklearnog goriva podrazumijeva sve administrativne i operativne postupke koji su uključeni u djelatnost obrade, kondicioniranja, prijevoza, skladištenja i odlaganja radioaktivnog otpada i istrošenog nuklearnog goriva te iskorištenih zatvorenih radioaktivnih izvora.

Zona materijalne bilance jest prostor u kojem je u određeno vrijeme (kad je to potrebno) moguće obaviti fizičku inventuru nuklearnog materijala i u svako vrijeme odrediti količinu tog materijala unesenog u zonu, odnosno iznesenog iz zone.

Vijeće za radiološku i nuklearnu sigurnost

Članak 4.

(1) Radi davanja ocjene o stanju radiološke i nuklearne sigurnosti u Republici Hrvatskoj osniva se Vijeće za radiološku i nuklearnu sigurnost (u daljnjem tekstu: Vijeće) kao savjetodavno tijelo Hrvatskoga sabora.

(2) Vijeće obavlja sljedeće poslove:

- a) daje mišljenje na prijedloge zakona kojima se regulira radiološka i nuklearna sigurnost, prijedloge podzakonskih akata koji se donose na temelju odredaba ovoga Zakona, te drugih podzakonskih akata, potrebnih za njegovu provedbu,
- b) daje prijedloge i mišljenja Hrvatskome saboru o:
  - stanju nuklearne i radiološke sigurnosti u Republici Hrvatskoj,
  - strategiji razvoja nuklearne sigurnosti,

- organizaciji nuklearne i radiološke sigurnosti u Republici Hrvatskoj,
- međunarodnoj suradnji na području nuklearne i radiološke sigurnosti, a posebno o pristupanju i provedbi međunarodnih ugovora iz tog područja,
- drugim aspektima nuklearne i radiološke sigurnosti u Republici Hrvatskoj.

(3) Vijeće ima sedam članova, od kojih je jedan predsjednik Vijeća.

(4) Predsjednika i ostale članove Vijeća imenuje i razrješuje dužnosti Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske. Članovi Vijeća biraju se iz redova stručnjaka s područja zaštite od ionizirajućeg zračenja i nuklearne sigurnosti na razdoblje od 4 godine.

(5) Zamjenika predsjednika, na prijedlog predsjednika Vijeća, bira Vijeće većinom glasova.

(6) Način rada Vijeća uređuje se poslovnikom.

(7) Stručni i tehnički poslovi za Vijeće obavljaju se u Državnom zavodu za radiološku i nuklearnu sigurnost.

Javnost podataka

Članak 5.

(1) Podaci o izvođenju djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja, nuklearnih djelatnosti, zračenju prirodnih izvora, projektiranju, gradnji i pogonu nuklearnih objekata, statistički obrađenim primljenim dozama izloženih radnika i pojedinaca iz stanovništva, rukovanju s radioaktivnim otpadom i istrošenim gorivom, uvozu, izvozu, provožu i prijevozu radioaktivnog otpada i radioaktivnih tvari, radioaktivnom onečišćenju okoliša, hrane i hrane za životinje i predmeta opće uporabe, izvanrednim događajima te nacrtima zaštite i spašavanja u slučaju izvanrednih događaja su javni, osim ako nisu klasificirani sukladno posebnom zakonu.

(2) Za pristup informacijama iz stavka 1. ovoga članka primjenjuju se postupci za pristup informacijama u skladu sa zakonom.

II. DRŽAVNI ZAVOD ZA RADIOLOŠKU I NUKLEARNU SIGURNOST

Osnivanje Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost

Članak 6.

(1) Ovim se Zakonom osniva Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost kao tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite od ionizirajućeg zračenja i nuklearnu sigurnost.

(2) Za svrhu provedbe mjera nuklearne sigurnosti i zaštite od ionizirajućeg zračenja Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost:

1. odobrava obavljanje nuklearne djelatnosti,
2. odobrava obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja,

3. odobrava nabavu, uvoz, izvoz, prijevoz i provoz izvora ionizirajućeg zračenja,
4. odobrava uporabu izvora ionizirajućeg zračenja,
5. provodi nezavisne analize sigurnosti i izdaje rješenja i suglasnosti za smještaj, projektiranje, gradnju, uporabu te razgradnju objekta u kojem će se obavljati nuklearna djelatnost,
6. sudjeluje u postupku izdavanja lokacijske dozvole, građevinske dozvole, dozvole za uklanjanje i postupku izdavanja uporabne dozvole za građevine u kojima su smješteni izvori ionizirajućeg zračenja ili se obavlja djelatnost s izvorima ionizirajućeg zračenja u skladu s posebnim propisom,
7. ovlašćuje i nadzire stručni rad ovlaštenih stručnih tehničkih servisa i ovlaštenih izvršitelja za nuklearnu sigurnost,
8. organizira i nadzire, a po potrebi i provodi ispitivanja prisustva vrste i jakosti ionizirajućeg zračenja u okolišu, hrani i hrani za životinje, lijekovima i predmetima opće uporabe u redovitim uvjetima te u slučaju sumnje na izvanredni događaj,
9. vodi očevidnike o dozvolama, suglasnostima, rješenjima i potvrdama, koje izdaje u okviru svojih ovlasti, te vodi i nadzire očevidnike o izvorima ionizirajućeg zračenja, nositeljima odobrenja za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja i nuklearne djelatnosti, korisnicima, izloženim radnicima, stupnju ozračenosti izloženih radnika te stupnju ozračenosti osoba izloženih medicinskom ozračenju i drugih osoba,
10. obavlja inspekcijski nadzor nad provedbom odredbi ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona,
11. izrađuje stručne podloge za nastavne programe i planove za redovito i dopunsko obrazovanje te obnovu znanja iz područja zaštite od ionizirajućeg zračenja,
12. osigurava stručnu pomoć za provođenje državnog plana i programa postupaka u slučaju nuklearne nesreće i izvanrednog događaja vezanim uz izvore ionizirajućeg zračenja,
13. obavješćuje sredstva javnog informiranja, nadležna tijela, organizacije, udruge i međunarodne institucije o izvanrednim događajima vezanim uz izvore ionizirajućeg zračenja,
14. osigurava stručnu pomoć i suradnju u poslovima suzbijanja nedozvoljenog prometa nuklearnog i drugog radiaktivnog materijala tijelima državne uprave nadležnim za te poslove,
15. prati stanje sigurnosti nuklearnih elektrana u regiji i provodi procjenu opasnosti od mogućih nuklearnih nesreća u njima, a osobito za Nuklearnu elektranu Krško u Sloveniji i Nuklearnu elektranu Paks u Mađarskoj,
16. daje dozimetrijske procjene izlaganja ionizirajućem zračenju izloženih radnika, stanovništva od medicinskog ozračenja te od izlaganja ionizirajućem zračenju od radionuklida iz okoliša,
17. provodi obveze koje je Republika Hrvatska preuzela prema međunarodnim konvencijama, ugovorima i sporazumima, a odnose se na zaštitu od ionizirajućeg zračenja, nuklearnu sigurnost i primjenu mjera zaštite u svrhu neširenja nuklearnog oružja,
18. surađuje s međunarodnim i domaćim organizacijama i društvima s područja zaštite od ionizirajućeg zračenja i nuklearne sigurnosti te imenuje svoje stručne predstavnike koji sudjeluju u radu tih organizacija i društava ili prate njihov rad,

19. koordinira poslove tehničke suradnje s Međunarodnom agencijom za atomsku energiju za sve sudionike iz Republike Hrvatske,
20. potiče i podupire razvojnoistraživački rad, potiče stručna statistička i druga istraživanja u skladu sa zahtjevima i potrebama razvoja nuklearne sigurnosti i zaštite od ionizirajućeg zračenja u Republici Hrvatskoj,
21. izdaje upute za provođenje međunarodnih preporuka i normi u području zaštite od ionizirajućeg zračenja i nuklearne sigurnosti, te oblikuje standarde i metode u praćenju stanja zaštite od ionizirajućeg zračenja,
22. obavlja i druge poslove iz svoje nadležnosti na temelju ovoga Zakona, propisa donesenih na temelju ovoga Zakona i drugih propisa.

Imenovanje čelnika

Članak 7.

- (1) Čelnik Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost jest ravnatelj.
- (2) Ravnatelja imenuje Vlada Republike Hrvatske.
- (3) Ravnatelj je za svoj rad odgovoran Vladi.

III. OBAVLJANJE DJELATNOSTI S IZVORIMA IONIZIRAJUĆEG ZRAČENJA I RADNE AKTIVNOSTI

Odobrenje za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja

Članak 8.

- (1) Djelatnost s izvorima ionizirajućeg zračenja ne smije se započeti obavljati prije nego Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost izda odobrenje.
- (2) Odobrenje iz stavka 1. ovoga članka daje se, odnosno uskraćuje rješenjem protiv kojeg nije dopuštena žalba, već se protiv toga rješenja može pokrenuti upravni spor.
- (3) Popis djelatnosti, uvjete za davanje i izmjene odobrenja iz stavka 1. ovoga članka i rokove važenja odobrenja iz stavka 1. ovoga članka propisat će pravilnikom uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost.
- (4) Odobrenje iz stavka 1. ovoga članka za oružane snage Republike Hrvatske daje ministar nadležan za obranu uz prethodno pribavljeno mišljenje ravnatelja Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost.

Radne aktivnosti

Članak 9.

Popis radnih aktivnosti, kao i uvjete za obavljanje radnih aktivnosti propisat će pravilnikom uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost.

Članak 10.

(1) Nositelj odobrenja za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja iz članka 8. ovoga Zakona ne smije započeti koristiti izvor ionizirajućeg zračenja prije nego što Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost izda dozvolu za uporabu toga izvora.

(2) Dozvola iz stavka 1. ovoga članka daje se, odnosno uskraćuje rješenjem protiv kojega nije dopuštena žalba, već se protiv toga rješenja može pokrenuti upravni spor.

(3) Uvjete za davanje dozvole i rokove važenja dozvole iz stavka 1. ovoga članka propisat će pravilnikom uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost.

Izuzeće od zahtjeva za ishodañjem odobrenja, odnosno dozvole za uporabu

Članak 11.

(1) Na radioaktivnu tvar i djelatnost s tom tvari ne primjenjuju se odredbe članka 8. i 10. ovoga Zakona ako je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta:

1. ukupna aktivnost ili koncentracija aktivnosti radionuklida uključenih u djelatnost ne prelazi vrijednosti utvrđene pravilnikom koji donosi ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost,
2. aktivnost ili koncentracija aktivnosti radionuklida u radioaktivnoj tvari ne prelazi vrijednost utvrđenu pravilnikom iz točke 1. ovoga stavka.

(2) Na rendgenski uređaj, akcelerator i drugi električni uređaj koji proizvodi ionizirajuće zračenje i djelatnost s njim ne primjenjuju se odredbe članka 8. i 10. ovoga Zakona ako su ispunjena oba sljedeća uvjeta:

1. najveća razlika napona električnog uređaja koji proizvodi ionizirajuće zračenje ne prelazi vrijednost od 30 kV u bilo kojem trenutku tijekom uporabe,
2. apsorbirana doza u jedinici vremena na udaljenosti 0.1 m od bilo koje dostupne površine električnog uređaja koji proizvodi ionizirajuće zračenje, ni pod kojim uvjetom ne može prijeći 1 μ Gy na sat.

(3) Na tvari ili uređaje onečišćene radionuklidima čija koncentracija ne prelazi koncentracije za koje je dopušteno ispuštanje, a koje su propisane pravilnikom koji uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo donosi ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost ne primjenjuju se odredbe članka 8. i 10. ovoga Zakona.

(4) Na djelatnosti sa zatvorenim radioaktivnim izvorima, ne primjenjuju se odredbe članka 8. ovoga Zakona ako apsorbirana doza u jedinici vremena na udaljenosti 0.1 m od bilo koje dostupne površine zatvorenog radioaktivnog izvora ili uređaja u kojem se nalazi zatvoreni radioaktivni izvor, ni pod kojim uvjetom ne može prijeći 1 μ Gy na sat.

(5) Na djelatnosti sa štitovima i balastima od osiromašenog urana ne primjenjuju se odredbe članka 8. ovoga Zakona.

(6) Korisnik ne smije započeti koristiti radioaktivni izvor iz stavka 4. ovoga članka te štitove i balaste od osiromašenog urana prije nego li Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost izda dozvolu za uporabu toga izvora.

Oduzimanje odobrenja za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja i dozvole za uporabu izvora ionizirajućeg zračenja

Članak 12.

Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost oduzima odobrenje iz članka 8. stavka 1. ovoga Zakona ili dozvolu za uporabu izvora ionizirajućeg zračenja iz članka 10. stavka 1. ovoga Zakona te članka 11. stavka 6. ovoga Zakona ako se utvrdi da nositelj odobrenja ili korisnik ne ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom i podzakonskim aktima donesenim na temelju ovoga Zakona.

Odgovornosti nositelja odobrenja za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja i nositelja odobrenja za obavljanje nuklearne djelatnosti

Članak 13.

Nositelj odobrenja za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja, odgovoran je za provedbu mjera radiološke sigurnosti te snosi troškove njene provedbe.

IV. NUKLEARNE DJELATNOSTI

1. Najava namjere

Najava namjere obavljanja nuklearne djelatnosti

Članak 14.

Pravna osoba koja namjerava obavljati nuklearnu djelatnost mora svoju namjeru najaviti Državnom zavodu za radiološku i nuklearnu sigurnost u roku određenom pravilnikom iz članka 16. ovoga Zakona.

Najava namjere uvoza ili izvoza nuklearnog materijala ili posebne opreme

Članak 15.

Korisnik nuklearnog materijala ili posebne opreme svoju namjeru uvoza ili izvoza nuklearnog materijala ili posebne opreme mora najaviti Državnom zavodu za radiološku i nuklearnu sigurnost najkasnije u roku od 30 dana prije namjeravanog uvoza ili izvoza nuklearnog materijala ili posebne opreme.

Popis nuklearnih materijala i posebne opreme, nuklearnih djelatnosti, postupak i rok najave namjere te sadržaj i oblik objave namjere

Članak 16.

Popis nuklearnih materijala i posebne opreme, nuklearnih djelatnosti, postupak i rok najave namjere za obavljanje nuklearne djelatnosti te oblik i sadržaj obrazaca najave namjere propisuje pravilnikom uz suglasnost ministra nadležnog za gospodarstvo ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost.

2. Obavljanje nuklearnih djelatnosti

Odobrenje za obavljanje nuklearnih djelatnosti

Članak 17.

(1) Nuklearna djelatnost ne smije se započeti obavljati prije nego Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost izda odobrenje za obavljanje predmetne djelatnosti.

(2) Odobrenje iz stavka 1. ovoga članka daje se, odnosno uskraćuje rješenjem protiv kojeg nije dopuštena žalba, već se protiv toga rješenja može pokrenuti upravni spor.

(3) Popis nuklearnih djelatnosti, uvjete za davanje i izmjene odobrenja za obavljanje nuklearne djelatnosti te rokove važenja i uvjete za produženje rokova važenja odobrenja iz stavka 1. ovoga članka propisat će pravilnikom uz suglasnost ministra nadležnog za gospodarstvo ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost.

Oduzimanje odobrenja za obavljanje nuklearne djelatnosti

Članak 18.

Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost oduzima odobrenje za obavljanje nuklearne djelatnosti ako se utvrdi da vlasnik ne ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom i podzakonskim aktima donesenim na temelju ovoga Zakona.

Odgovornosti nositelja odobrenja za obavljanje nuklearne djelatnosti

Članak 19.

Nositelj odobrenja za obavljanje nuklearne djelatnosti odgovoran je za provedbu mjera radiološke sigurnosti i mjera nuklearne sigurnosti te snosi troškove njihove provedbe.

V. ZAŠTITA OD IONIZIRAJUĆEG ZRAČENJA

1. Načela zaštite od ionizirajućeg zračenja

Načela zaštite od ionizirajućeg zračenja

Članak 20.

Mjerama zaštite od ionizirajućeg zračenja mora se osigurati provedba načela opravdanosti, optimizacije i ograničenja ozračenja.

Načelo opravdanosti

Članak 21.

(1) Načelo opravdanosti u odnosu na djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja, odnosno nuklearnih djelatnosti, ostvaruje se ako djelatnost koja uključuje ozračenje ljudi daje korist izloženim pojedincima ili društvu koja je u svim okolnostima veća od štetnosti zbog izlaganja ionizirajućem zračenju, uvažavajući gospodarske, socijalne i druge čimbenike.

(2) Načelo opravdanosti u odnosu na intervencije postiže se tako da svaka intervencija mora ublažiti posljedice izvanrednoga događaja, a posebno smanjiti izlaganje ljudi ionizirajućem zračenju zbog izvanrednog događaja.

Načelo optimizacije

Članak 22.

(1) Načelo optimizacije zaštite od ionizirajućeg zračenja u odnosu na djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja, odnosno nuklearnih djelatnosti ostvaruje se provedbom mjera zaštite kojima se izlaganje radnika i drugih osoba ionizirajućem zračenju od svih djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja, nuklearnih djelatnosti i svih izvora ionizirajućeg zračenja smanjuje toliko nisko koliko je razumno moguće unutar propisanih granica, uvažavajući tehničke, organizacijske, gospodarske, zdravstvene i socijalne čimbenike.

(2) Načelo optimizacije u odnosu na intervencije ostvaruje se tako da provedba, opseg i trajanje svake intervencije mora postići najveći razumno moguć pozitivan učinak.

Načelo ograničenja ozračenja

Članak 23.

Načelo ograničenja ozračenja provodi se tako da izloženost pojedinca od djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja, odnosno nuklearne djelatnosti mora biti ograničena, a primjenjene mjere radiološke i nuklearne sigurnosti određene ovim Zakonom moraju osigurati da izlaganje osoba ionizirajućem zračenju neće prijeći utvrđene granice.

2. Mjere zaštite od ionizirajućeg zračenja

Granice ozračenja

Članak 24.

Granice izlaganja za pojedinog stanovnika, izložene radnike, određene organe ili tkiva čovjekova tijela, osoba koje se obučavaju ili obrazuju za rad s izvorima ionizirajućeg zračenja, granice izlaganja u posebnim okolnostima zbog provedbe intervencija u izvanrednom događaju te granice između područja nadgledanja i posebnog nadgledanja propisat će pravilnikom uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost.

Dobne granice za izložene radnike

Članak 25.

(1) Osobe mlađe od 18 godina ne smiju raditi na poslovima na kojima mogu biti ozračene iznad granica propisanih odredbom članka 24. ovoga Zakona.

(2) Osobe koje se obučavaju ili obrazuju za rad s izvorima ionizirajućeg zračenja ne smiju biti mlađe od 16 godina.

Zaštita tijekom trudnoće i dojenja

Članak 26.

(1) Izloženoj radnici tijekom trudnoće nositelj odobrenja za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja, nositelj odobrenja za obavljanje nuklearne djelatnosti, odnosno korisnik mora osigurati radno mjesto na kojem efektivna doza ne smije prijeći 1 mSv.

(2) Na radnim mjestima na kojima postoji mogućnost radioaktivnog onečišćenja ne smiju raditi žene koje doje.

Medicinsko ozračenje

Članak 27.

(1) Granice ozračenja određene ovim Zakonom ne odnose se na medicinsko ozračenje.

(2) Uvjete, način i mjere zaštite osoba izloženih medicinskom ozračenju utvrdit će pravilnikom uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost.

Mjerenje osobnog ozračenja

Članak 28.

(1) Mjerenje osobnog ozračenja izloženih radnika ili osoba koje se obučavaju ili obrazuju za rad s izvorima ionizirajućeg zračenja provodi se sustavno individualnim mjerenjem vanjskog ozračenja, a kod radnika koji rade s otvorenim radioaktivnim izvorima mora se i izmjeriti i/ili procijeniti i unutarnje ozračenje.

(2) Način, opseg i rokove mjerenja osobnog ozračenja iz stavka 1. ovoga članka pravilnikom uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo propisuje ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost.

Stručna osposobljenost

Članak 29.

(1) Izloženi radnici moraju imati primjereno obrazovanje, a radnici koji rukuju izvorima ionizirajućeg zračenja moraju imati i posebno stručno obrazovanje za rukovanje izvorima ionizirajućeg zračenja.

(2) Izloženi radnici i radnici koji rukuju izvorima ionizirajućeg zračenja moraju imati posebno stručno obrazovanje o primjeni mjera zaštite od ionizirajućeg zračenja.

(3) Posebno stručno obrazovanje o primjeni mjera zaštite od ionizirajućeg zračenja izloženi radnici i radnici koji rukuju izvorima ionizirajućeg zračenja stječu tijekom redovitog obrazovanja ili dopunskim obrazovanjem.

(4) Izloženi radnici i radnici koji rukuju izvorima ionizirajućeg zračenja moraju periodično obnavljati znanje o primjeni mjera zaštite od ionizirajućeg zračenja.

(5) Dopunsko obrazovanje iz stavka 3. ovoga članka i obnovu znanja iz stavka 4. ovoga članka organiziraju i provode pravne osobe koje udovoljavaju uvjetima koje propisuje pravilnikom uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost.

(6) Potrebno obrazovanje kao i uvjeti, rokovi i način stjecanja posebnog stručnog obrazovanja iz stavka 1. ovoga članka te obnove znanja o primjeni mjera zaštite od ionizirajućeg zračenja i uvjete iz stavka 5. ovoga članka utvrdit će se pravilnikom koji donosi ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo.

Provjera zdravstvene sposobnosti

Članak 30.

(1) Izloženi radnici moraju udovoljavati posebnim zdravstvenim uvjetima.

(2) Zdravstvena sposobnost za rad s izvorima ionizirajućeg zračenja mora se provjeravati za učenike i studente prije početka obrazovanja za rad s izvorima ionizirajućeg zračenja i za izložene pripravnike i radnike prije početka rada s izvorima ionizirajućeg zračenja u okviru prethodnog zdravstvenog pregleda.

(3) Zdravstvena sposobnost osoba iz stavka 1. i stavka 2. ovoga članka provjerava se u okviru redovitog ili izvanrednog zdravstvenog pregleda.

(4) Zdravstveni uvjeti kojima moraju udovoljavati osobe iz stavka 2. ovoga članka, učestalost pregleda te sadržaj, način i rokovi čuvanja podataka o tim pregledima utvrdit će se pravilnikom koji donosi ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo i ravnatelja državnog zdravstvenog zavoda nadležnog za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu.

Članak 31.

Provjeru zdravstvene sposobnosti osoba iz članka 30. ovoga Zakona obavljaju zdravstvene ustanove koje obavljaju djelatnost medicine rada, trgovačka društva koja obavljaju djelatnost medicine rada i specijalisti medicine rada u privatnoj praksi koje ovlašćuje ministar nadležan za zdravstvo.

Obveze obrazovnih ustanova

Članak 32.

(1) Ustanove u okviru čijih se nastavnih planova polaznici obučavaju ili obrazuju za rad s izvorima ionizirajućeg zračenja moraju polaznicima osigurati provjeru zdravstvene sposobnosti i mjerenje osobnoga ozračenja tijekom obrazovanja.

(2) Ustanove u okviru čijih se nastavnih planova polaznici obučavaju ili obrazuju za rad s izvorima ionizirajućeg zračenja, smiju upisati kandidate koji ispunjavaju uvjete propisane pravilnikom iz članka 30. stavka 4. ovoga Zakona.

Uvjeti za prostor i uređaje

Članak 33.

(1) Prostor, uređaji i postrojenja u kojima su smješteni izvori ionizirajućeg zračenja ili se obavljaju djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja, izvori ionizirajućeg zračenja, zaštitna oprema i osobna zaštitna oprema, moraju ispunjavati uvjete kojima se osigurava radiološka sigurnost te zaštita ljudi i okoliša od ionizirajućeg zračenja i od onečišćenja radioaktivnim tvarima.

(2) Uvjeti iz stavka 1. ovoga članka utvrdit će se pravilnikom koji donosi ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo.

(3) Pravilnik kojim se određuju uvjeti za projektiranje, gradnju, uporabu te uklanjanje građevina u kojima su smješteni izvori ionizirajućeg zračenja ili se obavljaju djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja donosi ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost uz suglasnost ministra nadležnog za graditeljstvo, a u dijelu koji se odnosi na fizičku sigurnost i ministra nadležnog za unutarnje poslove.

Utvrđivanje i primjena mjera zaštite izloženih radnika i nadzora radnih mjesta

Članak 34.

Nositelj odobrenja za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja ili nositelj odobrenja za obavljanje nuklearne djelatnosti mora osigurati:

- provjeru zdravstvene sposobnosti izloženih radnika,
- mjerenje osobnoga ozračenja izloženih radnika,
- obrazovanje o primjeni mjera zaštite od ionizirajućeg zračenja za izložene radnike,
- pregled izvora ionizirajućeg zračenja i uvjeta rada te mjerenje propisanih elemenata,
- program osiguranja kvalitete i provođenje istog,
- provjeru kvalitete,

- osobna zaštitna sredstva i opremu za izložene radnike te provjeru ispravnosti tih sredstava,
- redovito umjeravanje i provjeru ispravnosti mjernih instrumenata,
- provjeru radioaktivnog onečišćenja osoba, predmeta, okoliša, prostorija i zraka u prostorijama u kojima se obavljaju djelatnosti ili su smješteni izvori ionizirajućeg zračenja.

Način, opseg i rokovi mjerenja, provjere kvalitete, sadržaj programa osiguranja kvalitete, sadržaj izvješća te učestalost, rokovi i postupak izvješćivanja

Članak 35.

Način, opseg i rokovi mjerenja osobnog ozračenja radnika izloženih medicinskom ozračenju, pregleda izvora ionizirajućeg zračenja i uvjeta rada, mjerenja propisanih elemenata i provjere kvalitete, provjere ispravnosti osobnih zaštitnih sredstava i opreme, provjere ispravnosti mjernih instrumenata, provjere radioaktivnog onečišćenja osoba, predmeta, okoliša, prostorija i zraka u prostorijama u kojima se obavljaju djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja ili su smješteni radioaktivni izvori, kao i sadržaj programa osiguranja kvalitete te obvezan sadržaj izvješća o pregledima, provjerama i mjerenjima te učestalost, rokove i postupak izvješćivanja propisat će se pravilnikom koji donosi ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo.

Obveza provođenja mjera samozaštite

Članak 36.

Izloženi radnici obvezni su tijekom rada provoditi sve propisane i uobičajene mjere samozaštite od ionizirajućeg zračenja kao i zaštite drugih osoba, koristiti zaštitnu opremu i uređaje za mjerenje osobnoga ozračenja te koristiti sve druge potrebne mjere za zaštitu od ionizirajućeg zračenja.

Osoba odgovorna za zaštitu od ionizirajućeg zračenja

Članak 37.

(1) Nositelj odobrenja za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja, nositelj odobrenja za obavljanje nuklearne djelatnosti i korisnik obvezan je imenovati osobu odgovornu za zaštitu od ionizirajućeg zračenja.

(2) Osoba odgovorna za zaštitu od ionizirajućeg zračenja mora u pogledu stručnog obrazovanja ispunjavati uvjete propisane pravilnikom koji donosi ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo.

(3) Osoba odgovorna za zaštitu od ionizirajućeg zračenja:

- provodi unutarnju kontrolu nad primjenom mjera zaštite od ionizirajućeg zračenja,
- skrbi o uporabi zaštitne opreme i uređaja za mjerenje osobnoga ozračenja izloženih radnika,
- skrbi o provedbi provjere zdravstvene sposobnosti izloženih radnika,

- skrbi o stručnoj osposobljenosti izloženih radnika za rukovanje izvorima ionizirajućeg zračenja i primjeni mjera zaštite od ionizirajućeg zračenja te obnovi znanja izloženih radnika,
- skrbi o pregledima izvora ionizirajućeg zračenja u propisanim rokovima,
- nazoči inspekcijskom nadzoru i očituje se na nalaz inspektora,
- osigurava vođenje svih propisanih evidencija,
- organizira provedbu zaštitnih mjera u slučaju izvanrednog događaja.

(4) Osoba odgovorna za zaštitu od ionizirajućeg zračenja obvezna je bez odgađanja izvijestiti Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost o povredi odredbi ovoga Zakona i podzakonskih akata donesenih na temelju ovoga Zakona kojom su ugroženi život i zdravlje ljudi.

(5) Ako su povredom odredbi ovoga Zakona i podzakonskih akata donesenih na temelju ovoga Zakona ugroženi priroda ili okoliš, osoba odgovorna za zaštitu od ionizirajućeg zračenja obvezna je o tome bez odgađanja izvijestiti tijelo državne uprave nadležno za zaštitu okoliša i Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost.

Ovlašteni stručni tehnički servisi

Članak 38.

(1) Poslove zaštite od ionizirajućeg zračenja obavljaju ovlašteni stručni tehnički servisi koje rješenjem ovlašćuje Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost.

(2) Popis poslova zaštite od ionizirajućeg zračenja, uvjete koje trebaju ispuniti ovlašteni stručni tehnički servisi i način ovlašćivanja propisat će pravilnikom ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo.

Zabrana uporabe radioaktivnih tvari

Članak 39.

(1) Namjerno dodavanje radioaktivnih tvari u proizvodnji hrane i hrane za životinje, i predmeta opće uporabe te uvoz i izvoz takve robe nije dozvoljeno.

(2) Radne i životne prostorije ne smiju se koristiti ako su onečišćene radionuklidima iznad granica propisanih pravilnikom koji donosi ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo.

(3) Uvoz, izvoz te stavljanje u promet i uporaba hrane i hrane za životinje i predmeta opće uporabe nije dozvoljena ako su onečišćeni radionuklidima iznad granica propisanih pravilnikom koji donosi ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo.

VI. NUKLEARNA SIGURNOST

1. Jamčenje nuklearne sigurnosti

Zabrana i jamčenje sigurnosti nuklearnih objekata

Članak 40.

(1) Ne smije se graditi, ispitivati, pustiti u pogon ili na bilo koji drugi način upotrebljavati nuklearni objekt, ako nisu izdane sve suglasnosti ili odobrenja prema ovom Zakonu.

(2) Nositelj uporabne dozvole za nuklearni objekt iz stavka 1. ovog članka odgovoran je za nuklearnu sigurnost objekta iz stavka 1. ovoga članka uključujući i sigurnost pri rukovanju radioaktivnim tvarima, radioaktivnim otpadom ili istrošenim nuklearnim gorivom, koji se nalaze u navedenim objektima ili u njima nastaju.

Ovlašteni izvršitelji nuklearne sigurnosti

Članak 41.

(1) Ovlaštenje za izvršitelja za nuklearnu sigurnost izdaje se za pojedino područje nuklearne sigurnosti ili za više područja na vrijeme ne dulje od pet godina.

(2) Ovlašteni izvršitelji za nuklearnu sigurnost moraju izvješćivati o svome radu Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost jednom godišnje, a na zahtjev ravnatelja Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost i češće.

(3) Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost oduzima ovlaštenje ovlaštenom izvršitelju za nuklearnu sigurnost ako se utvrdi da ovlašteni izvršitelj ne ispunjava uvjete na temelju kojih je izdano ovlaštenje.

Dobivanje ovlaštenja za izvršitelja za nuklearnu sigurnost

Članak 42.

(1) Strana pravna ili fizička osoba može dobiti ovlaštenje za obavljanje poslova ovlaštenog izvršitelja za nuklearnu sigurnost, ako posjeduje po propisima države, u kojoj je registrirana za ocjenjivanje nuklearne sigurnosti, jednakovrijedna ovlaštenja, kao što ih za izvršitelja za nuklearnu sigurnost određuje ovaj Zakon.

(2) Ispunjavanje uvjeta stranih pravnih ili fizičkih osoba iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se po postupku priznavanja kvalifikacija stranih državljana.

(3) Ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost posebnim propisom će detaljno odrediti uvjete za dobivanje ovlaštenja za obavljanje pojedinih poslova nuklearne sigurnosti, evidencije ovlaštenih izvršitelja, način i opseg redovnog i izvanrednog izvješćivanja te druge uvjete, koje moraju vezano uz ocjenjivanje nuklearne sigurnosti ispunjavati ovlašteni izvršitelji za pojedino područje nuklearne sigurnosti.

Uporaba pogonskog iskustva

Članak 43.

(1) Nositelj uporabne dozvole za nuklearni objekt mora osigurati provođenje programa skupljanja i analiziranja pogonskih iskustava nuklearnog objekta.

(2) Zaključke programa iz stavka 1. ovoga članka, nositelj uporabne dozvole za nuklearni objekt mora uzeti u obzir pri ocjenjivanju, provjeravanju i poboljšanjima nuklearne sigurnosti objekta.

(3) Ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost uz suglasnost ministra nadležnog za gospodarstvo pravilnikom određuje način, opseg i učestalost izvješćivanja o izvođenju programa skupljanja i analiziranja pogonskih iskustava nuklearnih objekata.

Osiguranje financijskih sredstava

Članak 44.

(1) Nositelj uporabne dozvole za nuklearni objekt mora za izvođenje propisanih mjera nuklearne sigurnosti imati osigurana financijska sredstva u svim pogonskim razdobljima objekta.

(2) Financijska sredstva iz stavka 1. ovoga članka moraju pokrivati i plaćanje svih troškova zbrinjavanja radioaktivnog otpada koji nastaje zbog pogona objekta, zbrinjavanja istrošenog goriva i razgradnje nuklearnog objekta.

(3) Financijska sredstva iz stavka 1. ovoga članka nositelj uporabne dozvole za nuklearni objekt mora osigurati u visini svih troškova pogona i investicijskog održavanja uključujući i ulaganje u tehnološku obnovu i mjere nuklearne sigurnosti.

(4) Način osiguravanja financijskih sredstava, njihove visine i oblike jamstva te načine provođenja jamstva određuje Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost, u postupku davanja suglasnosti za pogon nuklearnog objekta.

Kvalifikacije radnika

Članak 45.

(1) Za sva pogonska razdoblja nuklearnog objekta nositelj uporabne dozvole za nuklearni objekt mora osigurati dostatan broj kvalificiranih radnika s odgovarajućim obrazovanjem, osposobljenim i dodatno školovanim za obavljanje svih nuklearnih djelatnosti koje se obavljaju u objektu i provođenje mjera nuklearne sigurnosti.

(2) Poslove i zadatke upravljanja tehnološkim procesom u nuklearnom objektu iz stavka 1. ovoga članka i nadzora nad tim upravljanjem smiju obavljati radnici koji ispunjavaju propisane uvjete vezano uz stručnu osposobljenost, psihofizičke karakteristike i ovisnosti od alkohola i droga.

(3) Nositelj uporabne dozvole za nuklearni objekt mora osigurati redovno obnavljanje stručnog znanja kvalificiranih radnika te provjeravati njihovu osposobljenost, psihofizičke karakteristike i ovisnosti o alkoholu i drogama.

(4) Ispunjavanje uvjeta za poslove i zadatke iz stavka 2. ovoga članka radnik dokazuje dozvolama koje mu za obavljanje navedenih poslova i zadataka izdaje ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost.

(5) Dozvola za obavljanje poslova i zadataka iz stavka 2. ovoga članka izdaje se na najviše pet godina.

(6) Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost imenuje posebno stručno povjerenstvo za provjeru ispunjavanja propisanih uvjeta radnika za obavljanje poslova i zadataka iz stavka 2. ovoga članka.

(7) Dozvola za obavljanje poslova i zadataka iz stavka 2. ovoga članka izdaje se na određeno vrijeme na temelju izvješća povjerenstva za provjeru ispunjavanja propisanih uvjeta o uspješno obavljenim provjerama radnika vezano uz uvjete za obavljanje poslova i zadataka iz stavka 2. ovoga članka.

(8) Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost oduzima dozvolu za obavljanje poslova i zadataka iz stavka 2. ovoga članka, ako je povjerenstvo za provjeru ispunjavanja propisanih uvjeta prilikom pregleda utvrdilo da radnik ne ispunjava uvjete na temelju kojih je izdana dozvola.

(9) Ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost uz suglasnost državnog zdravstvenog zavoda nadležnog za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu određuje poslove i zadatke, za koje radnici moraju ispunjavati uvjete iz stavka 2. ovoga članka, detaljno određuje uvjete vezane uz stručnu osposobljenost, psihofizičke karakteristike i ovisnosti o alkoholu i drogama, način provjere tih uvjeta, učestalost pregleda redovnih provjera, sastav i način rada povjerenstva za provjeru ispunjavanja propisanih uvjeta.

Osiguranje kvalitete

Članak 46.

(1) Nositelj uporabne dozvole za nuklearni objekt mora planirati i sustavno izvoditi mjere za zadovoljavanje zahtjeva kvalitete za sastavne dijelove, sustave vođenja i nadzora tehnoloških procesa ili konstrukcije, uključujući računarsku programsku opremu te održavanje.

(2) Nositelj uporabne dozvole iz stavka 1. ovoga članka mora za osiguranje kvalitete uspostaviti i izvoditi program osiguranja kvalitete.

(3) Ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost uz suglasnost ministra nadležnog za gospodarstvo pravilnikom detaljno određuje zahtjeve vezane uz sadržaj i oblike programa osiguranja kvalitete.

2. Zahvati u prostoru

Smještaj nuklearnog objekta u prostor

Članak 47.

(1) Planiranje prostornog smještaja nuklearnih objekata te uvjeta za njihov smještaj u prostorno i funkcionalno zaokruženom području provodi se pomoću prostornih planova županije i urbanističkih planova uređenja gradova i općina.

(2) Temelj za prostorne planove županija i urbanističke planove uređenja gradova i općina za svaki nuklearni objekt nalazi se u Strategiji prostornog razvoja i Programu prostornog uređenja Republike Hrvatske.

Analiza sigurnosti područja za smještaj nuklearnog objekta

Članak 48.

(1) Izbor područja za smještaj nuklearnog objekta izvodi se na temelju posebne sigurnosne analize, na temelju koje se ocjenjuju:

- svi čimbenici na području smještanja nuklearnog objekta, koji mogu utjecati na nuklearnu sigurnost objekta tijekom pogona objekta i
- utjecaj pogona objekta na stanovništvo i okoliš.

(2) Detaljan sadržaj i opseg analize iz stavka 1. ovoga članka donosi ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost uz suglasnost ministra nadležnog za zaštitu okoliša.

Suglasnost o zaštiti okoliša

Članak 49.

(1) Za dobivanje dozvole za zahvat u prostoru potrebno je za nuklearni objekt dobiti suglasnost o zaštiti okoliša.

(2) Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost izdaje suglasnost i određuje uvjete koji se odnose na nuklearnu sigurnost i sadržaj izvješća o utjecaju na okoliš u dijelu koji se odnosi na nuklearnu sigurnost.

(3) Uvjete i opseg izvješća o utjecaju na okoliš iz stavka 2. ovoga članka te način izdavanja suglasnosti iz stavka 2. ovoga članka propisat će ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost uz suglasnost ministra nadležnog za zaštitu okoliša.

Uvjerenje o kvaliteti dizajna za nuklearni objekt

Članak 50.

(1) Prije izdavanja suglasnosti o zaštiti okoliša za nuklearni objekt iz članka 49. ovoga Zakona potrebno je ishoditi uvjerenje o kvaliteti dizajna za nuklearni objekt.

(2) Uvjerenje o kvaliteti dizajna iz stavka 1. ovoga članka može sadržavati zahtjeve za dopunom ili promjenama izvješća o utjecaju na okoliš i prijedloge uvjeta suglasnosti o zaštiti okoliša.

(3) Uvjerenje o kvaliteti dizajna iz stavka 1. ovoga članka izdaje Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost.

(4) Opseg uvjerenja o kvaliteti dizajna i način izdavanja uvjerenja o kvaliteti dizajna iz stavka 1. ovoga članka propisat će ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost posebnim propisom.

3. Izvođenje građevinskih radova

Gradnja koja utječe na nuklearnu sigurnost

Članak 51.

(1) Uz zahtjev za izdavanje građevinske dozvole za nuklearni objekt investitor mora priložiti suglasnost ravnatelja Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost.

(2) Gradnja objekta iz stavka 1. ovoga članka je:

- gradnja, rekonstrukcija i razgradnja nuklearnog objekta i
- izvedba građevinskih radova na području s ograničenim korištenjem zbog nuklearnog objekta, koji utječu na nuklearnu sigurnost.

(3) Ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost propisuje uvjete nuklearne sigurnosti za davanje suglasnosti za gradnju nuklearnog objekta.

Suglasnost za gradnju objekta

Članak 52.

(1) Uz zahtjev za dobivanje suglasnosti iz članka 51. ovoga Zakona investitor, koji namjerava graditi nuklearni objekt, mora priložiti uz projektnu dokumentaciju prethodno sigurnosno izvješće i mišljenje ovlaštenog izvršitelja za nuklearnu sigurnost o mjerama nuklearne sigurnosti za gradnju, odnosno razgradnju objekta.

(2) Osoba, koja namjerava graditi nuklearni objekt, mora osigurati dopunu prethodnog sigurnosnog izvješća, ako za vrijeme gradnje objekta ili za vrijeme testnog pogona dođe do promjene stanja na koje se odnosi prethodno sigurnosno izvješće.

(3) Suglasnost iz članka 51. ovoga Zakona izdaje se uz projekt za dobivanje građevinske dozvole.

(4) Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost odobrava prethodno sigurnosno izvješće iz stavka 1. ovoga članka u postupku izdavanja suglasnosti iz stavka 3. ovoga članka.

(5) Ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost detaljno određuje sadržaj projektne dokumentacije i prethodnog sigurnosnog izvješća iz stavka 1. ovoga članka.

(6) Suglasnost iz članka 51. ovoga Zakona izdaje se u roku od 90 dana nakon zaprimanja urednog zahtjeva.

(7) Suglasnosti iz članka 51. ovoga Zakona sadrži i uvjete pokusnog rada, način i vrijeme njegovog trajanja.

(8) Suglasnost iz članka 51. ovoga Zakona prestaje važiti, ako unutar dvije godine od dana kada je suglasnost postala pravomoćna nije započela gradnja objekta iz članka 51. ovoga Zakona.

Plan fizičke zaštite

Članak 53.

Uz prethodno sigurnosno izvješće iz članka 52. ovoga Zakona investitor mora priložiti i Plan fizičkog osiguranja sukladno pravilniku iz članka 71. stavka 2. ovoga Zakona kao odvojeni i tajni dokument u skladu s propisima o tajnosti podataka.

Upute, standardi i metode

Članak 54.

Ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost uz suglasnost nadležnih ministara, za nuklearne objekte izdaje upute za provođenje međunarodnih preporuka i normi u području nuklearne sigurnosti i zaštite, te oblikuje standarde i metode u praćenju stanja zaštite od ionizirajućeg zračenja.

4. Pokusni rad nuklearnih objekata

Članak 55.

(1) Svaki nuklearni objekt mora se nakon završetka gradnje pustiti u pokusni rad.

(2) Za početak pokusnog rada nuklearnog objekta potrebno je ishoditi suglasnost ravnatelja Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost.

(3) Uz zahtjev za dobivanje suglasnosti za početak pokusnog rada potrebno je priložiti završno sigurnosno izvješće, i mišljenje ovlaštenog izvršitelja za nuklearnu sigurnost o mjerama nuklearne sigurnosti i drugu propisanu dokumentaciju.

(4) Završno sigurnosno izvješće i priloženu dokumentaciju iz stavka 3. ovoga članka ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost odobrava u postupku davanja suglasnosti za početak pokusnog rada.

(5) Ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost detaljno određuje sadržaj zahtjeva za dobivanje suglasnosti za početak pokusnog rada iz stavka 2. ovoga članka i sadržaj dokumentacije iz stavka 3. ovoga članka za područje nuklearne sigurnosti.

(6) Suglasnost za pokusni rad može se, na temelju zahtjeva vlasnika produžiti, ako su ispunjeni svi uvjeti, koji su po isteku valjanosti suglasnosti propisani za njeno izdavanje.

5. Pogon nuklearnih objekata

Suglasnost na uporabnu dozvolu

Članak 56.

(1) Prethodna suglasnost ravnatelja Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost mora se ishoditi za:

1. početak ili prekidanje pogona nuklearnog objekta,
2. početak odlaganja istrošenog goriva u odlagalištu istrošenog goriva ili radioaktivnog otpada u odlagalištu radioaktivnog otpada,
3. zatvaranje odlagališta istrošenog goriva ili odlagališta radioaktivnog otpada,
4. početak ili završetak razgradnje nuklearnog objekta.

(2) Ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost uz suglasnost ministra nadležnog za okoliš detaljno određuje sadržaj zahtjeva i sadržaj potrebne dokumentacije za dobivanje suglasnosti iz stavka 1. ovoga članka.

Povremeni sigurnosni pregled

Članak 57.

(1) Nositelj uporabne dozvole za nuklearni objekt mora osigurati redovno, cjelovito i sustavno ocjenjivanje i provjeru mjera nuklearne sigurnosti objekta s povremenim sigurnosnim pregledima.

(2) Ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost određuje učestalost, sadržaj i opseg, vrijeme trajanja i način izvođenja povremenih sigurnosnih pregleda te način izvješćivanja o navedenim pregledima.

Izvješćivanje o pogonu objekta

Članak 58.

(1) Nositelj uporabne dozvole za nuklearni objekt mora Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost redovito izvješćivati o pogonu objekta, a naročito o:

- kvarovima opreme, koji mogu prouzročiti izvanredni događaj, i izvanrednim događajima te o mjerama za uklanjanje posljedica kvara ili izvanrednih događaja,
- pogreškama radnika u toku pogona objekta koje mogu prouzročiti izvanredni događaj,
- odstupanjima od pogonskih uvjeta i ograničenja,
- svim drugim događajima ili pogonskim okolnostima, koje značajno utječu na nuklearnu sigurnost objekta.

(2) Ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost određuje za svaki nuklearni objekt sadržaj, opseg, način i učestalost te rokove izvješćivanja.

VII. RADIOAKTIVNI OTPAD I ISTROŠENO NUKLEARNO GORIVO

1. Zbrinjavanje radioaktivnog otpada, iskorištenih zatvorenih radioaktivnih izvora, izvora ionizirajućeg zračenja koji se ne namjeravaju dalje koristiti i istrošenog nuklearnog goriva

Članak 59.

(1) Prouzročitelj radioaktivnog otpada, iskorištenih zatvorenih radioaktivnih izvora, izvora ionizirajućeg zračenja koji se ne namjeravaju dalje koristiti, odnosno istrošenog nuklearnog goriva mora osigurati da se:

- radioaktivni otpad, iskorišteni zatvoreni radioaktivni izvori, izvori ionizirajućeg zračenja koji se ne namjeravaju dalje koristiti, odnosno istrošeno nuklearno gorivo zbrinjava na propisan način i
- u najvećoj mogućoj mjeri izbjegne prebacivanje tereta odlaganja radioaktivnog otpada, iskorištenih zatvorenih radioaktivnih izvora, izvora ionizirajućeg zračenja koji se ne namjeravaju dalje koristiti, odnosno istrošenog nuklearnog goriva na buduće generacije.

(2) Prouzročitelj radioaktivnog otpada, iskorištenih zatvorenih radioaktivnih izvora, izvora ionizirajućeg zračenja koji se ne namjeravaju dalje koristiti, odnosno istrošenog nuklearnog goriva mora osigurati da otpadne radioaktivne tvari nastaju u najmanjim mogućim količinama.

(3) Prouzročitelj radioaktivnog otpada, iskorištenih zatvorenih radioaktivnih izvora, odnosno istrošenog nuklearnog goriva obavezan je osigurati i snositi troškove njihovog zbrinjavanja.

(4) Uvjete te način razvrstavanja i zbrinjavanja radioaktivnog otpada, istrošenog nuklearnog goriva, iskorištenih zatvorenih radioaktivnih izvora i izvora ionizirajućeg zračenja koji se ne namjeravaju dalje koristiti, kao i obvezu vođenja evidencija o istima, njihov sadržaj, način vođenja i rokove čuvanja te opseg i način izvješćivanja propisat će pravilnikom uz suglasnost ministara nadležnih za gospodarstvo, zdravstvo i okoliš ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost.

Javna služba za zbrinjavanje radioaktivnog otpada i istrošenog nuklearnog goriva

Članak 60.

(1) Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost određuje instituciju, organizaciju ili agenciju koja će obavljati poslove javne službe za zbrinjavanje radioaktivnog otpada i istrošenog nuklearnog goriva.

(2) Mjerila za odabir, obveze i način rada javne službe iz stavka 1. ovoga članka uredbom propisuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ravnatelja Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost.

(3) Javna služba iz stavka 1. ovoga članka je za svoj rad odgovorna Državnom zavodu za radiološku i nuklearnu sigurnost

Financiranje rada javne službe

Članak 61.

Rad javne službe iz članka 60. ovoga Zakona financira se iz:

- naknada koje plaćaju prouzročitelji radioaktivnog otpada i istrošenog nuklearnog goriva,
- namjenskog fonda, koji je ustanovljen Zakonom o fondu za financiranje razgradnje i zbrinjavanja radioaktivnog otpada i istrošenoga nuklearnog goriva nuklearne elektrane Krško („Narodne novine“, br.107/2007) i
- iz sredstava državnog proračuna Republike Hrvatske.

2. Uvoz, izvoz, prijevoz i provoz izvora ionizirajućeg zračenja te radioaktivnog otpada, istrošenog nuklearnog goriva, iskorištenih zatvorenih radioaktivnih izvora i izvora ionizirajućeg zračenja koji se ne namjeravaju dalje koristiti i posebne opreme

Zabrana uvoza radioaktivnog otpada i istrošenog nuklearnog goriva

Članak 62.

Zabranjuje se uvoz, prerada, skladištenje i zbrinjavanje radioaktivnog otpada i istrošenog nuklearnog goriva, a koje nije nastalo u Republici Hrvatskoj, osim ako nije drukčije propisano međunarodnim ugovorima.

Zabrana izvoza radioaktivnog otpada i istrošenog nuklearnog goriva

Članak 63.

Zabranjen je izvoz radioaktivnog otpada i istrošenog nuklearnog goriva radi odlaganja u određeno mjesto koje se nalazi južno od 60 stupnjeva južne zemljopisne širine.

Uvoz, izvoz, prijevoz i provoz

Članak 64.

(1) Uvoz, izvoz, prijevoz i provoz izvora ionizirajućeg zračenja, posebne opreme te radioaktivnog otpada, istrošenog nuklearnog goriva, iskorištenih zatvorenih radioaktivnih izvora i izvora ionizirajućeg zračenja koji se ne namjeravaju dalje koristiti mogu obavljati pravne i fizičke osobe na temelju odobrenja, odnosno dozvole Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost.

(2) Pravne i fizičke osobe iz stavka 1. ovoga članka mogu obavljati djelatnost prijevoza ili provoza ako zadovoljavaju uvjete ovoga Zakona i uvjeta propisanih podzakonskim propisima na temelju ovoga Zakona, uvjeta iz Zakona o prijevozu opasnih tvari i podzakonskih propisa na temelju Zakona o prijevozu opasnih tvari te Pomorskog zakonika i podzakonskih propisa donesenih na temelju Pomorskog zakonika ili preuzetih Pomorskim zakonikom.

(3) Uvjete za davanje i izmjenu odobrenja, odnosno dozvole iz stavka 1. ovoga članka te rokove važenja odobrenja, odnosno dozvole propisat će pravilnikom uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost.

(4) Odobrenje, odnosno dozvola iz stavka 1. ovoga članka daje se, odnosno uskraćuje rješenjem protiv kojeg nije dopuštena žalba, već se protiv toga rješenja može pokrenuti upravni spor.

(5) Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost će posebnim propisom odrediti načine financijskih osiguranja, načine prijave prometa izvora ionizirajućeg zračenja, radioaktivnog otpada i istrošenog nuklearnog goriva, načine i rokove obavješćivanja nadležnih tijela drugih država o prometu, uvjete sigurnosti od zračenja i nuklearne sigurnosti te provjeru kapaciteta drugih zemalja za prihvata, odnosno slanje pošiljaka koje sadrže visoko aktivne izvore zračenja.

VIII. ODGOVOR NA IZVANREDNI DOGAĐAJ

Plan i program mjera zaštite u slučaju izvanrednog događaja

Članak 65.

(1) Sukladno međunarodnim propisima i preporukama ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost po prethodno pribavljenoj suglasnosti nadležnog tijela za zaštitu i spašavanje, ministarstva nadležnog za zdravstvo i ministarstva nadležnog za unutarnje poslove, predlaže, a Vlada Republike Hrvatske donosi Uredbu o mjerama zaštite od ionizirajućeg zračenja te intervencija u slučaju izvanrednoga događaja.

(2) Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost zadužen je za praćenje provedbe Uredbe iz stavka 1. ovoga članka i prema potrebi predlaže mjere unapređenja.

Obveze nositelja odobrenja u planiranju odgovora na izvanredni događaj

Članak 66.

(1) Nositelj odobrenja za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja, nositelj odobrenja za obavljanje nuklearne djelatnosti te nositelj uporabne dozvole za nuklearni objekt, obavezan je izraditi Plan i program mjera za slučaj izvanrednog događaja koji odobrava Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost.

(2) Troškove provedbe Plana i programa iz stavka 1. ovoga članka osigurava i snosi nositelj odobrenja za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja, nositelj odobrenja za obavljanje nuklearne djelatnosti te nositelj uporabne dozvole za nuklearni objekt.

(3) Nositelj odobrenja za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja, nositelj odobrenja za obavljanje nuklearne djelatnosti te nositelj uporabne dozvole za nuklearni objekt obavezni su o važnim činjenicama iz Plana i programa iz stavka 1. ovoga članka izvješćivati javnost.

(4) Opseg i sadržaj Plana i programa iz stavka 1. ovoga članka, obvezu, učestalost i rokove provjere učinkovitosti te način, opseg i rokove izvješćivanja javnosti i nadležnih tijela, kao i način odobravanja propisat će ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost.

Međunarodno izvješćivanje i suradnja

Članak 67.

(1) U slučaju izvanrednog događaja, za kojega je vjerojatno da može prouzročiti štetu za zdravlje ljudi i na području drugih država, Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost osigurati će izvješćivanje u skladu s međunarodnim sporazumima.

(2) O primanju pomoći drugih država i Međunarodne agencije za atomsku energiju te o davanju pomoći drugim državama u slučaju izvanrednih događaja odlučuje Vlada Republike Hrvatske.

Sanacija

Članak 68.

(1) Nositelj odobrenja za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja, nositelj odobrenja za obavljanje nuklearne djelatnosti i korisnik koji svojim djelovanjem prouzroči radioaktivno onečišćenje okoliša, prostorija, površina, predmeta i osoba radioaktivnim tvarima iznad granica utvrđenih pravilnikom ili zbog gubitka kontrole nad izvorom ili nekog drugog razloga prouzroči štetu, odgovara za nastalu štetu i obavezan je bez odgađanja provesti sanaciju o svome trošku.

(2) Pravilnik iz stavka 1. ovoga članka donosi ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo.

(3) Nositelj odobrenja za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja, nositelj odobrenja za obavljanje nuklearne djelatnosti i korisnik obavezan je bez odgode izvijestiti Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost o opasnosti ili šteti koja je nastala zbog gubitka kontrole nad radioaktivnim izvorom ili zbog radioaktivnog onečišćenja koje je prouzročio svojim djelovanjem.

(4) Ako nositelj odobrenja za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja, nositelj odobrenja za obavljanje nuklearne djelatnosti i korisnik ne osigura sanaciju iz stavka 1. ovoga članka, Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost narediti će provedbu sanacije o trošku nositelja odobrenja.

Supsidijarna odgovornost Republike Hrvatske

Članak 69.

(1) Ako nositelj odobrenja za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja, ili nositelj odobrenja za obavljanje nuklearne djelatnosti, korisnik ili nositelj odobrenja uporabne dozvole za nuklearni objekt, zbog stečaja, likvidacije ili drugog razloga ne može osigurati provedbu sanacije ili ako se nositelj odobrenja za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja ili nositelj odobrenja za obavljanje nuklearne djelatnosti ne može odrediti ili se ne nalazi na području Republike Hrvatske, Republika Hrvatska u cijelosti mora osigurati provedbu sanacije.

(2) Republika Hrvatska pokriva troškove sanacije iz stavka 1. ovoga članka, ako za pokrivanje navedenih troškova nisu dostatna financijska jamstva, koje je za obavljanje djelatnosti s izvorima zračenja osigurao nositelj odobrenja za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja, nositelj odobrenja za obavljanje nuklearne djelatnosti, korisnik ili nositelj uporabne dozvole za nuklearni objekt, a sam nema sredstva za pokrivanje navedenih troškova.

(3) Ako prestanu važiti razlozi iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, Republika Hrvatska od stranke koja je obvezna snositi troškove mora zahtijevati povrat troškova za provedbu sanacije iz stavka 1. ovoga članka.

Sanacija u slučaju područja trajne izloženosti

Članak 70.

(1) Vlada Republike Hrvatske trajno izloženo područje proglašava ugroženim područjem i za navedeno područje određuje sanaciju.

(2) Ako je trajno izloženo područje posljedica izvanrednog događaja u drugoj državi, Vlada Republike Hrvatske uz proglašenje ugroženog područja i određivanja sanacije utvrđuje i nositelje kao i mjere sprečavanja štetnih utjecaja na području Republike Hrvatske.

IX. FIZIČKO OSIGURANJE IZVORA IONIZIRAJUĆEG ZRAČENJA I NUKLEARNIH OBJEKATA

Članak 71.

(1) Nositelj odobrenja za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja i nositelj odobrenja za obavljanje nuklearne djelatnosti, odgovoran je za provedbu fizičkog osiguranja izvora ionizirajućeg zračenja te nuklearnih objekata i snosi troškove njihove provedbe.

(2) Način provođenja fizičkog osiguranja iz stavka 1. ovoga članka propisat će pravilnikom ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost uz suglasnost ministra nadležnog za unutarnje poslove.

X. NEŠIRENJE NUKLEARNOG ORUŽJA I ZAŠTITA POSEBNE OPREME

Dozvole i zabrana proizvodnje, posjedovanja i uporabe posebne opreme

Članak 72.

(1) Nije dozvoljeno upotrebljavati posebnu opremu za konstrukciju nuklearnog oružja ili druge eksplozivne naprave ili za istraživanje i razvoj nuklearnog naoružanja ili sličnih uređaja.

(2) Za proizvodnju, posjedovanje ili korištenje posebne opreme potrebno je ishoditi dozvolu Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost.

(3) Dozvola iz stavka 2. ovog članka daje se, odnosno uskraćuje rješenjem protiv kojeg nije dopuštena žalba, već se protiv tog rješenja može pokrenuti upravni spor.

(4) Korisnik posebne opreme, mora dozvoliti pregled predstavnicima međunarodnih organizacija, ako ga oni obavljaju u skladu s međunarodnim sporazumima te surađivati s predstavnicima navedenih organizacija pri pregledu nuklearnih materijala u skladu s međunarodnim sporazumima.

(5) Popis posebne opreme iz stavka 1. ovog članka, uvjete davanja te rokove važenja dozvole iz stavka 2. ovog članka propisat će pravilnikom ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost uz suglasnost ministra nadležnog za gospodarstvo.

XI. PRAĆENJE STANJA RADIOAKTIVNOSTI OKOLIŠA

Članak 73.

Sustavno ispitivanje i praćenje vrste i aktivnosti radioaktivnih tvari u zraku, tlu, moru, rijekama, jezerima, podzemnim vodama, krutim i tekućim oborinama, vodi za piće, hrani i predmetima opće uporabe, stambenim i radnim prostorijama, praćenje opterećenja okoliša i posljedica opterećenja okoliša zbog rada nuklearnog objekta provodi se pod uvjetima, na način i mjestima te u rokovima propisanim pravilnikom koji donosi ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost.

XII. IZVJEŠĆE I OBVEZA SAMOPROCJENE

Obveza izvješćivanja

Članak 74.

(1) Ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost svake dvije godine, a po potrebi i češće podnosi Vladi Republike Hrvatske izvješće o zaštiti od ionizirajućeg zračenja i nuklearnoj sigurnosti za prethodno razdoblje.

(2) Nakon prihvaćanja u Vladi Republike Hrvatske, izvješće iz stavka 1. ovoga članka Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost objavljuje na način kojim se osigurava dostupnost javnosti.

Sadržaj izvješća

Članak 75.

Izvješće iz članka 74. ovoga Zakona sadrži podatke o:

- stanju zaštite od ionizirajućeg zračenja, stanju sigurnosti nuklearnih postrojenja, sigurnosnim mjerama i provedbi mjera zaštite u Republici Hrvatskoj,
- strategiji razvoja i organizaciji zaštite od ionizirajućeg zračenja i nuklearne sigurnosti u Republici Hrvatskoj,
- međunarodnoj suradnji na području zaštite od ionizirajućeg zračenja i nuklearne sigurnosti, a posebice o pristupanju međunarodnim ugovorima iz tog područja,

- ocjeni o sprječavanju širenja nuklearnog oružja i nedozvoljene uporabe nuklearne robe,
- uporabe nuklearne energije u svijetu i obavljanju djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja,
- prijedlozima hitnih zadataka i zadataka koji imaju prednosti za poboljšanje nuklearne sigurnosti i zaštite od ionizirajućeg zračenja i
- drugim pitanjima vezanim uz zaštitu od ionizirajućeg zračenja i nuklearnu sigurnost u Republici Hrvatskoj,
- radu Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost.

Obveza i provođenje samoprocjene

Članak 76.

(1) Ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost obvezan je najmanje svakih 10 godina provesti samoprocjenu domaćeg zakonodavnog okvira i nadležnih tijela te pozvati međunarodnu reviziju za bitne segmente domaćeg zakonodavnog okvira i nadležnih tijela u cilju kontinuiranog poboljšanja zaštite od ionizirajućeg zračenja i nuklearne sigurnosti.

(2) Rezultati provedene samoprocjene su javni.

XIII. OČEVIDNICI

Obveza vođenja i sadržaj očevidnika

Članak 77.

(1) Nositelj odobrenja za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja, nositelj odobrenja za obavljanje nuklearne djelatnosti, ovlaštenu stručni tehnički servis i ovlaštenu izvršitelj za nuklearnu sigurnost obvezni su voditi očevidnike.

(2) Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost obvezan je voditi očevidnike.

(3) Obvezan sadržaj očevidnika iz stavka 1. i stavka 2. ovog članka, njihov sadržaj, način vođenja i rokove čuvanja te način i rokove izvješćivanja propisat će pravilnikom ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost.

XIV. FINANCIJSKE OBVEZE

Članak 78.

Nositelj odobrenja za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja, nositelj odobrenja za obavljanje nuklearne djelatnosti, odnosno korisnik obvezni su snositi troškove proizašle iz obveza prema ovom Zakonu.

Članak 79.

Visine naknada, vrste i visinu dodatnih troškova te način plaćanja za poslove koje obavlja Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost propisat će pravilnikom ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost uz suglasnost ministara nadležnih za zdravstvo i gospodarstvo.

XV. UPRAVNI I INSPEKCIJSKI NADZOR

Upravni nadzor i nadzor prilikom uvoza i izvoza

Članak 80.

(1) Inspekcijski nadzor nad provedbom odredbi ovoga Zakona i podzakonskih akata donesenih na temelju ovoga Zakona, osim inspekcijskog nadzora iz stavka 2. ovoga članka, obavljaju inspektori za radiološku i nuklearnu sigurnost Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost (u daljnjem tekstu: inspektori).

(2) Sanitarna inspekcija Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi:
– obavlja inspekcijski nadzor nad provedbom mjera zaštite od ionizirajućeg zračenja u vezi s medicinskim ozračenjem, zdravstvenim pregledima i ozračenjem izloženih radnika, te ozračenjem stanovništva,
– obavlja i druge poslove u vezi s ionizirajućim zračenjem kada je to određeno posebnim propisima iz nadležnosti ministarstva nadležnog za zdravstvo.

(3) Upravni nadzor nad provedbom odredbi ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona obavlja ministarstvo nadležno za zdravstvo.

(4) Nadzor prilikom uvoza ili izvoza materijala za koji postoji opravdana sumnja da je onečišćen radionuklidima ili sadrži radioaktivne izvore obavlja granična policija, carinska uprava Ministarstva financija i granična sanitarna inspekcija Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi u suradnji s Državnim zavodom za radiološku i nuklearnu sigurnost.

(5) Način i postupak nadzora iz stavka 4. ovoga članka propisat će pravilnikom ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost uz suglasnost ministra nadležnog za financije, ministra nadležnog za unutarnje poslove te ministra nadležnog za zdravstvo.

Inspektori

Članak 81.

(1) Poslove inspektora u Državnom zavodu za radiološku i nuklearnu sigurnost mogu obavljati samo osobe koje su završile sveučilišni diplomski studij iz područja prirodnih, tehničkih i biotehničkih znanosti te iz područja biomedicine i zdravstva.

(2) Inspektore Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost imenuje ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost.

(3) Poslovi inspektora iz stavka 1. ovog članka poslovi su s posebnim uvjetima rada.

(4) Rješenje inspektora za radiološku i nuklearnu sigurnost doneseno u nadzoru iz stavka 5. ovoga članka je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

(5) Nadzor vezano uz posude pod tlakom, protupožarnu zaštitu i fizičku sigurnost u nuklearnim objektima i u objektima s izvorima zračenja inspektori za nuklearnu i radiološku sigurnost provode u suradnji s tijelima državne uprave nadležnim za te poslove.

Službena iskaznica i značka

Članak 82.

(1) Inspektor ima službenu iskaznicu i značku kojima dokazuje službeno svojstvo, identitet i ovlasti.

(2) Oblik i sadržaj obrasca službene iskaznice te oblik i sadržaj značke, kao i vođenje upisnika o izdanim službenim iskaznicama i značkama iz stavka 1. ovog članka pravilnikom propisuje ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost.

Prava, obveze i ovlasti inspektora

Članak 83.

U obavljanju inspekcijskog nadzora inspektor je ovlašten pregledati sve radne i pomoćne prostorije i prostore, dokumentaciju, propisane očevidnike, opremu, osobe, predmete rada i poslovanja koji su podvrgnuti inspekcijskom nadzoru, uzimati izjave odgovornih osoba i iskaze svjedoka, obavljati uzorkovanja, a po potrebi koristiti i usluge istaknutih stručnjaka i pravnih osoba.

Članak 84.

(1) Inspektor obavlja inspekcijski nadzor bez prethodne najave, ali je prije početka obavljanja nadzora obavezan o svojoj nazočnosti obavijestiti odgovornu osobu nadzirane pravne osobe i fizičku osobu, ako je dostupna.

(2) U slučaju odsutnosti osoba iz stavka 1. ovoga članka inspektor je obavezan o svojoj nazočnosti obavijestiti radnika koji je zatečen kod nadzirane pravne ili fizičke osobe,

(3) Inspektor je ovlašten u postupku nadzora zatražiti i pregledati isprave na temelju kojih utvrđuje identitet osobe (osobna iskaznica, putovnica i sl.), a osobe koje podliježu nadzoru obvezne su na zahtjev inspektora dati mu takvu ispravu.

Članak 85.

(1) O obavljenom inspekcijskom nadzoru inspektor je obavezan sastaviti zapisnik.

(2) Jedan primjerak zapisnika iz stavka 1. ovoga članka obvezno se uručuje stranci kod koje je izvršen inspekcijski nadzor.

(3) O obavljenim nadzorima inspektor je obavezan voditi očevidnik.

Članak 86.

(1) Nadzirane pravne i fizičke osobe obvezne su inspektorom omogućiti nesmetano obavljanje inspekcijskoga nadzora.

(2) Pravne i fizičke osobe iz stavka 1. ovoga članka obvezne su na zahtjev inspektora, u roku koji on odredi, dostaviti podatke te poslovnu dokumentaciju potrebnu za obavljanje inspekcijskoga nadzora i eventualno daljnje vođenje postupka.

(3) Pravne i fizičke osobe iz stavka 1. ovoga članka obvezne su na zahtjev inspektora privremeno obustaviti poslovanje nadziranog objekta za vrijeme inspekcijskoga nadzora ako inspektor ne bi mogao na drugi način obaviti nadzor, odnosno utvrditi činjenično stanje.

Članak 87.

Ako inspektor tijekom obavljanja inspekcijskog nadzora utvrdi povredu propisa iz djelokruga drugog tijela državne uprave, obavezan je o tome bez odgode izvijestiti nadležno tijelo.

Članak 88.

(1) Inspektor pokreće postupak po službenoj dužnosti kad utvrdi ili sazna da, s obzirom na postojeće činjenično stanje, treba radi zaštite javnozdravstvenog interesa pokrenuti upravni postupak, pri čemu je obavezan uzeti u obzir eventualne predstavke.

(2) Inspektor je obavezan razmotriti predstavku pravne ili fizičke osobe koja se odnosi na nadzor iz njegove nadležnosti i o poduzetim radnjama i mjerama pisano obavijestiti podnositelja.

(3) Podaci o podnositelju predstavke iz stavka 2. ovoga članka smatraju se tajnim podacima.

Članak 89.

(1) Inspektor je ovlašten privremeno oduzeti predmete kojima je učinjen prekršaj ili kazneno djelo.

(2) Pravnoj ili fizičkoj osobi, od koje su predmeti oduzeti, izdaje se potvrda s točno naznačenim oduzetim predmetima po vrsti i količini.

(3) Inspektor je obavezan u roku od osam dana od izvršenoga privremenog oduzimanja predmeta podnijeti optužni prijedlog radi pokretanja prekršajnog postupka i nadležnom sudu predati privremeno oduzete predmete, ako posebnim propisom nije drukčije određeno.

(4) S privremeno oduzetim predmetima, do predaje nadležnom sudu, inspektor ne može raspolagati (uništiti, prodati, darovati i sl.), osim ako posebnim propisom nije drukčije određeno.

(5) Troškove nastale oduzimanjem iz stavka 1. ovog članka snosi nadzirana pravna ili fizička osoba.

Članak 90.

(1) Ako inspektor u obavljanju inspekcijskoga nadzora utvrdi da je povrijeđen zakon ili drugi propis, obavezan je rješenjem narediti otklanjanje utvrđene nepravilnosti određujući rok u kojem se nepravilnost mora otkloniti, ako je isto moguće postići uz redovito obavljanje djelatnosti, na trošak nadzirane pravne ili fizičke osobe.

(2) U obavljanju inspekcijskog nadzora inspektor rješenjem u slučaju povrede zakona ili drugog propisa izriče mjeru zabrane uporabe radnih i pomoćnih prostorija, odnosno prostora, postrojenja, uređaja i opreme za obavljanje djelatnosti, kao i zabranu rada osoba ako nisu ispunjeni svi propisani uvjeti.

(3) Ako je ovim Zakonom ili drugim propisom određeno da se za utvrđenu nepravilnost primjenjuje upravna mjera, inspektor je dužan rješenjem izreći tu mjeru.

Članak 91.

(1) U provedbi inspekcijskoga nadzora inspektor je ovlašten nadziranoj pravnoj ili fizičkoj osobi, dok ne ukloni utvrđene nedostatke, usmenim rješenjem privremeno zabraniti uporabu radnih i pomoćnih prostorija, odnosno prostora, postrojenja, uređaja, pribora i opreme za obavljanje djelatnosti, kao i rad osoba i odmah pristupiti izvršenju rješenja sukladno odredbi članka 92. stavka 1. ovoga Zakona, bez donošenja posebnoga akta o dozvoli izvršenja rješenja u sljedećim slučajevima:

1. kada postoji opasnost ili sumnja na opasnost za zdravlje ili život ljudi koja zahtijeva da se određena mjera osiguranja poduzme odmah, bez odgađanja,
2. kada postoji opasnost ili sumnja na opasnost od prikrivanja, zamjene ili uništenja dokaza, ako se mjera osiguranja ne poduzme odmah,
3. neispunjavanja propisanih uvjeta, a koji se ne mogu ispuniti uz redovito obavljanje djelatnosti,
- 4 grubih propusta u tehnološkom procesu.

(2) Na zahtjev stranke pisani otpravak izrečenoga usmenog rješenja izdat će se u roku od osam dana od dana donošenja usmenog rješenja.

Članak 92.

(1) Izvršno rješenje inspektora kojem je predmet nenovčana obveza i koje se prema naravi obveze može izvršiti neposrednom prinudom, izvršit će se pečaćenjem prostorija, postrojenja, uređaja i druge opreme ili na drugi pogodan način, bez prethodne primjene prisilnih mjera određenih Zakonom o općem upravnom postupku.

(2) Ako se rješenje ne može izvršiti sukladno stavku 1. ovoga članka, inspektor će prinuditi izvršenika na ispunjenje obveze novčanim kaznama.

(3) Novčana kazna koja se na temelju stavka 2. ovoga članka izriče prvi put, izriče se u iznosu od 10.000,00 kuna za nadziranu pravnu, a u iznosu od 5.000,00 kuna za nadziranu fizičku osobu.

(4) Svaka kasnija novčana kazna izriče se u istom iznosu.

(5) Ako pravna i/ili fizička osoba ne plati izrečenu kaznu u ostavljenome roku, ista će se naplatiti putem nadležne porezne uprave Ministarstva financija.

Članak 93.

(1) Ako se naređena mjera sastoji u izvršenju radnje, a pravna ili fizička osoba koja je obvezna izvršiti tu radnju istu propusti izvršiti u određenom roku i na određeni način, inspektor može ovu radnju izvršiti neposredno ili putem drugih tijela i osoba.

(2) Troškove izvršenja naređene mjere iz stavka 1. ovoga članka snosi pravna ili fizička osoba koja je bila obvezna izvršiti ovu mjeru.

(3) Inspektor može od pravne ili fizičke osobe iz stavka 1. ovoga članka zatražiti da unaprijed položi novčani iznos za troškove izvršenja rješenja iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Sredstva za osiguranje troškova izvršenja putem treće osobe osiguravaju se u državnom proračunu Republike Hrvatske.

(5) Ako se inspektora ometa ili postoji opravdana sumnja da bi moglo doći do ometanja u postupku izvršenja rješenja, isti može zatražiti pomoć nadležnoga tijela za unutarnje poslove.

Članak 94.

(1) Ako inspektor utvrdi da je povredom propisa učinjen prekršaj obvezan je s utvrđenim činjenicama odlučnim za poduzimanje mjera, podnijeti optužni prijedlog radi pokretanja prekršajnog postupka.

(2) Sud kojemu je podnesen optužni prijedlog, sukladno stavku 1. ovoga članka, obvezan je o ishodu postupka obavijestiti podnositelja optužnog prijedloga.

Članak 95.

Na postupak inspektora primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku, ako ovim Zakonom pojedina pitanja nisu drukčije uređena.

Članak 96.

Inspektor je u obavljanju inspekcijeskoga nadzora samostalan te vodi postupak, donosi upravne akte i poduzima mjere u okviru prava, obveza i ovlasti utvrđenih ovim Zakonom i/ili drugim propisima.

XVI. KAZNENE ODREDBE

Prekršaji

Članak 97.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 100.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

1. obavlja djelatnost s izvorima ionizirajućeg zračenja ili nuklearne djelatnosti bez odobrenja (članak 8. stavak 1. i članak 17. stavak 1.),
2. koristi izvor ionizirajućeg zračenja bez dozvole (članak 10. stavak 1. i članak 11. stavak 6.),
3. obavlja radne aktivnosti ne poštujući propisane uvjete (članak 9.),
4. ne najavi Državnom zavodu za radiološku i nuklearnu sigurnost namjeru obavljanja nuklearne djelatnosti u propisanom roku (članak 14.),
5. ne najavi Državnom zavodu za radiološku i nuklearnu sigurnost svoju namjeru uvoza ili izvoza nuklearnog materijala ili posebne opreme u propisanom roku (članak 15.),

6. ne osigura provedbu mjera zaštite od ionizirajućeg zračenja i mjera nuklearne sigurnosti (članak 19.),
7. na poslovima na kojima mogu biti ozračene iznad granice propisane člankom 24. ovoga Zakona zaposli osobe mlađe od 18 godina (članak 25.),
8. trudnici ne osigura uvjete rada propisane ovim Zakonom ili ženi koja doji ne omogući rad na radnom mjestu na kojem ne postoji mogućnost radioaktivnog onečišćenja (članak 26.),
9. namjerno dodaje radioaktivne tvari u proizvodnji stočne hrane, hrane, igračaka, osobnog nakita i kozmetike i/ili uvozi i izvozi takvu robu (članak 39. stavak 1.),
10. gradi, ispituje, pušta u pogon ili na bilo koji drugi način upotrebljava nuklearni objekt bez izdanih suglasnosti ili odobrenja prema ovom Zakonu (članak 40. stavak 1.),
11. obavlja stručne poslove iz područja nuklearne sigurnosti bez ovlaštenja Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost ili protivno odredbama ovoga Zakona i pravilnika donesenih na temelju ovoga Zakona (članak 41.),
12. pusti nuklearni objekt u pokusni rad bez suglasnosti Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost (članak 55. stavak 2.),
13. počne ili prekine pogon nuklearnog objekta, počne odlagati istrošeno gorivo u odlagalištu istrošenog goriva ili radioaktivnog otpada u odlagalištu radioaktivnog otpada, zatvori odlagališta istrošenog goriva ili odlagališta radioaktivnog otpada, počne ili završi razgradnju nuklearnog objekta bez suglasnosti Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost (članak 56. stavak 1.),
14. ne osigura redovno, cjelovito i sustavno ocjenjivanje i provjeru mjera nuklearne sigurnosti objekta s povremenim sigurnosnim pregledima (članak 57.),
15. radioaktivni otpad, iskorištene zatvorene radioaktivne izvore, izvore ionizirajućeg zračenja koji se ne namjeravaju dalje koristiti, odnosno istrošeno nuklearno gorivo ne zbrinjava na propisan način (članak 59. stavak 1.),
16. ne osigura da otpadne radioaktivne tvari nastaju u najmanjim mogućim količinama (članak 59. stavak 2.),
17. uveze, preradi, skladišti ili zbrinjava radioaktivni otpad i istrošeno nuklearno gorivo, a koje nije nastalo u Republici Hrvatskoj protivno članku 62. ovoga Zakona,
18. izveze radioaktivni otpad i istrošeno nuklearno gorivo radi odlaganja u određeno mjesto koje nalazi južno od 60 stupnjeva južne zemljopisne širine (članak 63.),
19. uvozi, izvozi, prevozi i provози izvore ionizirajućeg zračenja, posebnu opremu te radioaktivni otpad, istrošeno nuklearno gorivo, iskorištene zatvorene radioaktivne izvore i izvore ionizirajućeg zračenja koji se ne namjeravaju dalje koristiti bez odobrenja, odnosno dozvole Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost (članak 64. stavak 1.),
20. svojim djelovanjem prouzroči radioaktivno onečišćenje okoliša, prostoriya, površina, predmeta i osoba radioaktivnim tvarima iznad granica utvrđenih pravilnikom ili zbog gubitka kontrole nad izvorom ili nekog drugog razloga prouzroči štetu, a ne provede sanaciju (članak 68.),
21. ne provede fizičko osiguranje izvora ionizirajućeg zračenja te nuklearnih objekata (članak 71. stavak 1.),

22. upotrebljava posebnu opremu za konstrukciju nuklearnog oružja ili druge eksplozivne naprave ili za istraživanje i razvoj nuklearnog naoružanja ili sličnih uređaja (članak 72. stavak 1.),
23. proizvodi, posjeduje ili koristi posebnu opremu bez dozvole Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost (članak 72. stavak 2.),
24. ne dozvoli pregled predstavnicima međunarodnih organizacija, ako ga oni obavljaju u skladu s međunarodnim sporazumima te ne surađuje s predstavnicima navedenih organizacija pri pregledu nuklearnih materijala u skladu s međunarodnim sporazumima (članak 72. stavak 4.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi i fizička osoba novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 50.000,00 kuna.

Članak 98.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

1. koristi izvor ionizirajućeg zračenja protivno načelima zaštite od zračenja (članci 20.-23.),
2. pri obavljanju djelatnosti ne poduzme sve potrebne mjere kako bi ozračenje stanovništva bilo sukladno načelu optimizacije (članak 22.),
3. ne osigura da ozračenje izloženog radnika, osoba koje se obučavaju ili obrazuju za rad s izvorima ionizirajućeg zračenja bude niže od propisane granice (članak 24.),
4. izvore ionizirajućeg zračenja primjenjuje u medicinske svrhe protivno propisanim uvjetima (članak 27.),
5. ne osigura mjerenje osobnog ozračenja izloženih radnika ili polaznika (članak 28.),
6. izvorima ionizirajućeg zračenja rukuju radnici koji nemaju posebno stručno obrazovanje za rukovanje izvorima ionizirajućeg zračenja (članak 29. stavak 1.),
7. izloženi radnici nemaju posebno stručno obrazovanje o primjeni mjera zaštite od ionizirajućeg zračenja (članak 29. stavak 2.),
8. izloženi radnici periodično ne obnavljaju znanje o primjeni mjera zaštite od ionizirajućeg zračenja (članak 29. stavak 4.),
9. u području izloženosti rade osobe bez prethodnog zdravstvenog pregleda ili koje ne udovoljavaju posebnim zdravstvenim uvjetima (članak 30. stavak 1.),
10. ne osigura redoviti zdravstveni pregled izloženih radnika i/ili polaznika ili ne zabrani rad u području izloženosti (članak 30. stavak 3. i članak 32. stavak 1.),
11. provodi provjeru zdravstvene sposobnosti izloženih radnika, učenika i studenata te izloženih pripravnika bez ovlaštenja ministra nadležnog za zdravstvo (članak 31.),
12. upišu kandidate koji ne ispunjavaju propisane uvjete (članak 32. stavak 2.),
13. ne osigura program osiguranja kvalitete i/ili provođenje istog (članak 35. i članak 46. stavak 2.),
14. ne osigura osobna zaštitna sredstva i opremu za izložene radnike te provjeru ispravnosti tih sredstava (članak 34.),

15. ne osigura redovito umjeravanje i provjeru ispravnosti mjernih instrumenata (članak 34.),
16. ne osigura provjeru radioaktivnog onečišćenja osoba, predmeta, okoliša, prostorija i zraka u prostorijama u kojima se obavljaju djelatnosti ili su smješteni izvori ionizirajućeg zračenja (članak 34.),
17. ne imenuje osobu odgovornu za zaštitu od ionizirajućeg zračenja odgovarajućeg stručnog obrazovanja (članak 37.),
18. obavlja poslove zaštite od ionizirajućeg zračenja bez ovlaštenja Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost ili protivno odredbama ovoga Zakona i pravilnika donesenih na temelju ovoga Zakona (članak 38.),
19. o važnim činjenicama iz Plana i programa iz članka 66.stavka 1. ovoga Zakona ne izvješćuje javnost (članak 66. stavak 3.),
20. ne vodi propisane očevidnike (članak 77. stavak 1.),
21. ako na propisan način i u propisanom roku ne izvještava Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost (članak 35., članak 41. stavak 2., članak 42. stavak 3., članak 43. stavak 3., članak 57. stavak 2., članak 58. stavak 1., članak 59. stavak 4., članak 77. stavak 3.),
22. ne izvrši naređene mjere iz članka 89. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi i fizička osoba novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 15.000,00 kuna.

Članak 99.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 30.000,00 do 80.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

1. upotrebljava radne i životne prostore te uvozi, izvozi ili stavlja u promet i upotrebu vodu, hranu, stočnu hranu i proizvode koji su onečišćeni radionuklidima iznad propisanih granica (članak 39. stavak 2.),
2. ne osigura provođenje programa skupljanja i analiziranja pogonskih iskustava nuklearnog objekta (članak 43.),
3. ne osigura dostatan broj kvalificiranih radnika s odgovarajućim obrazovanjem, osposobljenim i dodatno školovanim za obavljanje svih nuklearnih djelatnosti koje se obavljaju u objektu i provođenje mjera nuklearnom sigurnosti za sva pogonska razdoblja nuklearnog objekta (članak 45. stavak 1.),
4. poslove i zadatke upravljanja tehnološkim procesom u nuklearnom objektu i nadzora nad tim upravljanjem obavljaju radnici koji ne ispunjavaju propisane uvjete vezano uz stručnu osposobljenost, psihofizičke karakteristike i ovisnosti od alkohola i droga (članak 45. stavak 2.),
5. ne osigura redovno obnavljanje stručnog znanja kvalificiranih radnika te provjeru njihove osposobljenosti, psihofizičkih karakteristika i ovisnosti o alkoholu i drogama (članak 45. stavak 3.),
6. zaposli radnika bez valjane dozvole (članak 45. stavak 4.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi i fizička osoba novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 8.000,00 kuna.

XVII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 100.

(1) Vlada Republike Hrvatske će u roku od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti uredbe iz članka 60. stavka 2. i članka 65. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Do dana stupanja na snagu uredbi iz stavka 1. ovoga članka ostaju na snazi Uredba o uvjetima te načinu zbrinjavanja radioaktivnog otpada, iskorištenih zatvorenih radioaktivnih izvora i izvora ionizirajućeg zračenja koji se ne namjeravaju dalje koristiti („Narodne novine“, br. 44/08) i Državni plan i program mjera zaštite od ionizirajućeg zračenja te intervencija u slučaju izvanrednog događaja („Narodne novine“, br. 49/08).

Članak 101.

Pravilnike za čije je donošenje ovlašten ovim Zakonom ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost donijet će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 102.

Do stupanja na snagu pravilnika iz članka 101. ovoga Zakona, osim odredbi koje su protivne ovome Zakonu ostaju na snazi:

1. Pravilnik o zdravstvenim uvjetima kojima moraju udovoljavati izloženi radnici, učestalosti pregleda te sadržaja, načinu i rokovima čuvanja podataka o tim pregledima (Narodne novine, br. 117/07),
2. Pravilnik o uvjetima, rokovima i načinu stjecanja potrebnog stručnog obrazovanja i obnove znanja o primjeni mjera zaštite od ionizirajućeg zračenja (Narodne novine, br. 30/08),
3. Pravilnik o načinu, opsegu i rokovima mjerenja osobnog ozračenja izloženih radnika i osoba izloženih medicinskom ozračenju, pregleda izvora ionizirajućeg zračenja i uvjeta rada te mjerenja propisanih elemenata i provjere kvalitete, provjeri ispravnosti osobnih zaštitnih sredstava i opreme, provjeri ispravnosti mjernih instrumenata, mjerama osiguranja kvalitete, provjeri radioaktivnog onečišćenja osoba, predmeta, okoliša, prostorija i zraka u prostorijama u kojima se obavljaju djelatnosti ili su smješteni radioaktivni izvori te sadržaju izvješća o nadzoru i mjerenjima, postupku izvješćivanja te obvezi vođenja evidencija, sadržaju, načinu vođenja i rokovima čuvanja (Narodne novine, br. 127/07),
4. Pravilnik o uvjetima za primjenu izvora ionizirajućeg zračenja u medicini i stomatologiji (Narodne novine, br. 125/06),
5. Pravilnik o granicama izlaganja ionizirajućem zračenju te o uvjetima izlaganja u posebnim okolnostima i za provedbe intervencija u izvanrednom događaju (Narodne novine, br. 125/06),
6. Pravilnik o mjerama radiološke i fizičke sigurnosti izvora ionizirajućeg zračenja „Narodne novine, br. 39/08),

7. Pravilnik o uvjetima, načinu, mjestima te rokovima sustavnog ispitivanja i praćenja vrste i aktivnosti radioaktivnih tvari u zraku, tlu, moru, rijekama, jezerima, podzemnim vodama, krutim i tekućim oborinama, vodi za piće, hrani i predmetima opće uporabe te stambenim i radnim prostorijama (Narodne novine, br. 60/08),
8. Pravilnik o uvjetima i mjerama zaštite od ionizirajućeg zračenja za obavljanje djelatnosti s rendgenskim uređajima, akceleratorima i drugim uređajima koji proizvode ionizirajuće zračenje (Narodne novine, br. 125/06),
9. Pravilnik o uvjetima za projektiranje, gradnju te uklanjanje građevina u kojima su smješteni izvori ionizirajućeg zračenja ili se obavljaju djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja (Narodne novine, br. 99/08),
10. Pravilnik o popisu djelatnosti, uvjetima i načinu izdavanja te rokovima važenja odobrenja za djelatnost s izvorima ionizirajućeg zračenja i za korištenje izvora ionizirajućeg zračenja (Narodne novine, br. 125/06),
11. Pravilnik o načinu uklanjanja radioaktivnog onečišćenja, zbrinjavanja radioaktivnog izvora, odnosno poduzimanja svih drugih prijeko potrebnih mjera radi smanjenja štete za ljude i okoliš ili uklanjanja daljnjih rizika, opasnosti ili šteta (Narodne novine, br. 53/08),
12. Pravilnik o obavljanju nuklearne djelatnosti (Narodne novine, br. 74/06),
13. Pravilnik o kontroli nuklearnog materijala i posebne opreme (Narodne novine, br. 15/08),
14. Pravilnik o posebnim uvjetima koje moraju ispunjavati stručne organizacije za obavljanje određenih poslova iz područja nuklearne sigurnosti (Narodne novine, br. 74/06),
15. Pravilnik o uvjetima nuklearne sigurnosti i zaštite za smještaj, projektiranje, gradnju, uporabu i razgradnju objekta u kojem se obavlja nuklearna djelatnost (Narodne novine, br. 71/08),
16. Pravilnik o popisu stručnih poslova zaštite od ionizirajućeg zračenja, uvjetima koje trebaju ispunjavati ovlaštene stručne tehničke servisi i načinu ovlašćivanja (Narodne novine, br. 127/07),
17. Pravilnik o načinu postupku nadzora prilikom uvoza ili izvoza materijala za koji postoji opravdana sumnja da je onečišćen radionuklidima ili sadrži radioaktivne izvore (Narodne novine, br. 114/07),
18. Pravilnik o tajnosti podataka Državnog zavoda za nuklearnu sigurnost (Narodne novine, br. 15/09),
19. Pravilnik o uvjetima i mjerama zaštite od ionizirajućeg zračenja za obavljanje djelatnosti s radioaktivnim izvorima (Narodne novine, br. 125/06),
20. Pravilnik o visini naknada, vrstama i visini dodatnih troškova te načinu plaćanja za poslove koje obavlja Državni zavod za zaštitu od zračenja (Narodne novine, br. 89/09).

Članak 103.

Stručni tehnički servisi ovlašteni na temelju Zakona o zaštiti od ionizirajućeg zračenja i sigurnosti izvora ionizirajućeg zračenja (Narodne novine, br. 64/06) i stručne tehničke organizacije, ovlaštene na temelju Zakona o nuklearnoj sigurnosti (Narodne novine, br. 173/03) obvezni su uskladiti svoj rad i poslovanje s odredbama ovoga Zakona u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, a u protivnom im prestaje dano ovlaštenje.

Članak 104.

Nositelji odobrenja za obavljanje djelatnosti na temelju Zakona o zaštiti od ionizirajućeg zračenja i sigurnosti izvora ionizirajućeg zračenja (Narodne novine, br. 64/06) i Zakona o nuklearnoj sigurnosti (Narodne novine, br. 173/03) obvezni su uskladiti svoj rad i poslovanje s odredbama ovoga Zakona u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, a u protivnom im prestaje važiti dano odobrenje.

Članak 105.

Vijeće za nuklearnu sigurnost osnovano na temelju članka 25. Zakona o nuklearnoj sigurnosti (Narodne novine, br. 173/03) nastavlja s radom do osnivanja Vijeća za radiološku i nuklearnu sigurnost.

Članak 106.

(1) Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost preuzima državne službenike, opremu, pismohranu i drugu dokumentaciju, sredstva za rad, financijska sredstva te prava i obveze Državnog zavoda za zaštitu od zračenja i Državnog zavoda za nuklearnu sigurnost.

(2) Državni službenici iz stavka 1. ovoga članka do donošenja rješenja o rasporedu na temelju Pravilnika o unutarnjem redu Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost, zadržavaju sva prava i obveze iz državne službe prema dosadašnjim rješenjima.

Članak 107.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaju važiti Zakon o zaštite od ionizirajućeg zračenja i sigurnosti izvora ionizirajućeg zračenja (Narodne novine, br. 64/06) i Zakon o nuklearnoj sigurnosti (Narodne novine, br. 173/03).

Članak 108.

Ovaj Zakon objavit će se u Narodnim novinama, a stupa na snagu 1. travnja 2010. godine.

O B R A Z L O Ž E N J E

Uz članke 1.- 2.

Ovim člancima određuje se predmet uređivanja ovoga Zakona, a to su: mjere sigurnosti i zaštite od ionizirajućeg zračenja i fizičkog osiguranja pri obavljanju nuklearnih djelatnosti i djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja, a sve u cilju omogućavanja primjerene zaštite pojedinaca, društva i okoliša, u sadašnjosti i budućnosti, od štetnih posljedica ionizirajućeg zračenja i omogućavanja sigurnog obavljanja djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja, nuklearnih djelatnosti, zbrinjavanja radioaktivnog otpada i fizičkog osiguranja izvora ionizirajućeg zračenja i nuklearnih objekata.

Ovaj se Zakon ne odnosi na prirodnu razinu ionizirajućeg zračenja podrijetlom iz svemira, Zemljine kore ili ljudi ako nije promijenjena ljudskom djelatnošću.

Uz članak 3.

Definiraju se pojmovi koji se koriste u Zakonu.

Uz članak 4.

Sadrži odredbe o Vijeću za radiološku i nuklearnu sigurnost kao savjetodavnom tijelu Hrvatskoga sabora.

Uz članak 5.

Uređuje se da su podaci o izvođenju djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja, nuklearnih djelatnosti, zračenju prirodnih izvora, projektiranju, gradnji i pogonu nuklearnih objekata, statistički obrađenim primljenim dozama izloženih radnika i pojedinaca iz stanovništva, rukovanju s radioaktivnim otpadom i istrošenim gorivom, uvozu, izvozu, provožu i prijevozu radioaktivnog otpada i radioaktivnih tvari, radioaktivnom onečišćenju okoliša, hrane i hrane za životinje i predmeta opće uporabe, izvanrednim događajima te nacrtima zaštite i spašavanja u slučaju izvanrednih događaja javni, osim ako nisu klasificirani sukladno posebnom zakonu.

Uz članke 6. - 7.

Uređuju se osnivanje i poslovi Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost.

Uz članke 8.-13.

Navedeni članci sadrže odredbe o odobrenju za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja i dozvoli za uporabu izvora ionizirajućeg zračenja.

Uz članke 14.-19.

Navedeni članci sadrže odredbe o odobrenju za obavljanje nuklearne djelatnosti.

Uz članke 20.-39.

Navedeni članci određuju načela zaštite od ionizirajućeg zračenja i mjere zaštite od ionizirajućeg zračenja.

Mjerama zaštite od ionizirajućeg zračenja mora se osigurati provedba načela opravdanosti, optimizacije i ograničenja ozračenja.

Načelo opravdanosti u odnosu na djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja, odnosno nuklearnih djelatnosti, ostvaruje se ako djelatnost koja uključuje ozračenje ljudi daje korist izloženim pojedincima ili društvu koja je u svim okolnostima veća od štetnosti zbog izlaganja ionizirajućem zračenju, uvažavajući gospodarske, socijalne i druge čimbenike.

Načelo opravdanosti u odnosu na intervencije postiže se tako da svaka intervencija mora ublažiti posljedice izvanrednoga događaja, a posebno smanjiti izlaganje ljudi ionizirajućem zračenju zbog izvanrednoga događaja.

Načelo optimizacije zaštite od ionizirajućeg zračenja u odnosu na djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja, odnosno nuklearnih djelatnosti ostvaruje se provedbom mjera zaštite kojima se izlaganje radnika i drugih osoba ionizirajućem zračenju od svih djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja, nuklearnih djelatnosti i svih izvora ionizirajućeg zračenja smanjuje toliko nisko koliko je razumno moguće unutar propisanih granica, uvažavajući tehničke, organizacijske, gospodarske, zdravstvene i socijalne čimbenike.

Načelo ograničenja ozračenja provodi se tako da izloženost pojedinca od djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja, odnosno nuklearne djelatnosti mora biti ograničena, a primjenjene mjere radiološke i nuklearne sigurnosti određene ovim Zakonom moraju osigurati da izlaganje osoba ionizirajućem zračenju neće prijeći utvrđene granice.

Granice izlaganja za pojedinog stanovnika, izložene radnike, određene organe ili tkiva čovjekova tijela, osoba koje se obučavaju ili obrazuju za rad s izvorima ionizirajućeg zračenja, granice izlaganja u posebnim okolnostima zbog provedbe intervencija u izvanrednom događaju te granice između područja nadgledanja i posebnog nadgledanja propisat će pravilnikom ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost.

Uz članke 40.-58.

Navedeni članci sadrže odredbe kojima se jamči sigurnost nuklearnih objekata.

Propisuje se zabrana gradnje, ispitivanja, puštanja u pogon i drugih načina uporabe nuklearnih objekata ako nisu izdane sve suglasnosti ili odobrenja prema ovome Zakonu.

Uz članke 59.-64.

Članci sadrže odredbe o zbrinjavanju radioaktivnog otpada, iskorištenih zatvorenih radioaktivnih izvora, izvora ionizirajućeg zračenja koji se ne namjeravaju dalje koristiti i istrošenog nuklearnog goriva.

Zakonom se zabranjuje uvoz, prerada, skladištenje i zbrinjavanje radioaktivnog otpada i istrošenog nuklearnog goriva, a koje nije nastalo u Republici Hrvatskoj, osim ako nije drukčije propisano međunarodnim ugovorima.

Posebno se uređuju pitanja uvoza, izvoza, prijevoza i provoza izvora ionizirajućeg zračenja, posebne opreme te radioaktivnog otpada, istrošenog nuklearnog goriva, iskorištenih zatvorenih radioaktivnih izvora i izvora ionizirajućeg zračenja koji se ne namjeravaju dalje koristiti.

Uz članke 65.-70.

Glava VIII. zakonskoga prijedloga sadrži odredbe o odgovoru na izvanredni događaj. Uređuje se obveza donošenja Plana i programa mjera zaštite u slučaju izvanrednog događaja, međunarodno izvješćivanje i suradnja te pitanja vezana uz sanaciju.

Uz članak 71.

Ovim člankom uređuje se fizičko osiguranje izvora ionizirajućeg zračenja i nuklearnih objekata.

Uz članke 72.-73.

Članci sadrže odredbe o neširenju nuklearnog oružja i zaštiti posebne opreme kao i praćenju stanja radioaktivnosti okoliša.

Uz članke 74.-77.

Navedeni članci sadrže odredbe o obvezi podnošenja izvješća i vođenja očevidnika.

Uz članke 78.-79.

Uređuje se da su nositelj odobrenja za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja, nositelj odobrenja za obavljanje nuklearne djelatnosti, odnosno korisnik obvezni snositi troškove proizašle iz obveza prema ovom Zakonu.

Visine naknada, vrste i visinu dodatnih troškova te način plaćanja za poslove koje obavlja Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost propisat će pravilnikom ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost.

Uz članke 80.-96.

Članci sadrže odredbe o upravnom i inspekcijskom nadzoru.

Uz članke 97.-99.

Članci sadrže kaznene odredbe.

Uz članke 100.-107.

Navedeni članci sadrže prijelazne i završne odredbe.

Uz članak 108.

Ovim člankom uređuje se dan stupanja na snagu ovoga Zakona.